ZPRAVODAJ MĚSTA PŘÍBRAM ▪ SRPEN–ZÁŘÍ 2021 ▪ ROČNÍK XXIX

Kahan

PŘÍBRAM

10 **Obezita dětí se bere na lehkou váhu**
Jan Hadraba, sportovní manažer města

16 **Solidární Příbram**
Město pomohlo šesti obcím, které byly zasaženy ničivým tornádem

26 **Tip na výlet do Povltaví**
Od Žďákovského mostu stezkou až na Orlík

Energie v Příbrami: Proud investic i budoucích výzev

pb tisk

pomáháme knihám na svět

Dělostřelecká 344, Příbram I (Balonka), www.pbtisk.cz
Společnost PBtisk a.s. - jedna z největších producentů knih ve střední Evropě

OBSLUHA POLYGRAFICKÝCH STROJŮ

Požadujeme:

- manuální zručnost
- spolehlivost a zodpovědný přístup k práci
- ochota pracovat ve směnném provozu
- odvaha a chuť učit se nových věcem
- praxe v oboru nástrojař, strojní zámečník, obráběč, obsluha CNC, či dělník u stroje vítána
- vzdělání technického směru výhodou
- uplatnění naleznou i absolventi SOU/SŠ

Nabízíme:

- ✓ 5 týdnů dovolené
- ✓ dotované obědy
- ✓ odborné zaškolení
- ✓ nadstandardně placené přesčasy
- ✓ nové a čisté zázemí - šatny, jídelna, sprchy
- ✓ moderní strojový park, odpadá těžká fyzická práce
- ✓ práce v klimatizovaném prostředí
- ✓ v mimořádných směnách doprava zajištěna

BRIGÁDA - věk min. 18 let, na DPP, mzda 100 Kč/h. - paní Novotná (724 347 130)

Životopisy zasílejte na e-mail: prace@pbtisk.cz,
případně volejte na tel.: 318 493 760 nebo 606 659 846 (Po-Pá, 8-14 hodin), paní Braunová.
Vybraní uchazeči budou pozváni k osobnímu pohovoru.

Reality Pintner
založena 20.2.1990

Ryze česká rodinná realitní kancelář
31 let v Příbrami

Tradice – Jistota – Korektnost

Výběr z nabídky:

Pronájem obchodních prostor 51,5 m² s bezbariérovým vstupem v Poliklinice RAVAK, Příbram VIII. ENB:G
Cena: 18 tis. Kč/měsíc včetně služeb

Pronájem obchodních prostor 315 m², vedle supermarketu NORMA v Rožmitále pod Třemšínem, a kanceláří v areálu II Nemocnice Příbram. ENB: G
cena: 30 tis. Kč/měsíc + služby

Prodej pozemku 2.135 m² s kanalizací, elektřinou, studnou a starším RD v Jablonné. ENB: G.
Cena: 3,7 mil. Kč

Pronájem různých obchodních prostor od 17 m² do 305 m² v OC SKALKA v Příbrami III. ENB: G.
Cena: od 100 Kč/měsíc + služby

Svěřte nám i Vy klíče od Vaší nemovitosti a my Vám ji dobře prodáme
Zavolejte, přijedeme...

tel. +420 318 630 850, 602 607 982
Dlouhá 90, Příbram III, druhý dům pod Svatohorskými schody (vchod do dvora)
www.realitypintner.cz, info@realitypintner.cz

Nevíte kam po základní škole?

VELETRH STŘEDNÍCH ŠKOL

20.9.2021

od 9:00 - 18:00 hodin
Příbram, sál zastupitelstva
Náměstí T.G.Masaryka 121

vstup zdarma

Veletrh je podpořen z projektu MAP II ORP Příbram

OBSAH ČÍSLA

8 ENERGIE V PŘÍBRAMI: PROUD INVESTIC I BUDOUCÍCH VÝZEV

10 OBEZITA DĚTÍ PO PANDEMII COVIDU SE BERE NA LEHKOU VÁHU

13 PROBÍHAJÍCÍ PRÁCE U DOLEJŠÍ OBORY ODDÁLILY REKONSTRUKCI MILÍNSKÉ

16 PŘÍBRAM POMOHLA OBCÍM POSTIŽENÝM NIČIVÝM TORNÁDEM

25 O KAMENIVU Z HALD PRO D4 NENÍ ROZHODNUTO

26 OD ŽĎÁKOVSKÉHO MOSTU NAUČNOU STEZKOU NA ZÁMEK ORLÍK

Bývalá strojovna Dolu Marie má nového nájemce 4
Podchod v Mariánské bude zrušen 5
Vyvrácený strom poničil sochu v Arnoštových sadech 6
Město chce scelit pozemky na Padáku, o výkupu rozhodnou zastupitelé 12
Cestování v PID podražilo o čtvrtinu 14
Dialyzační středisko provede až 14 000 výkonů za rok 15
Bezdoplatkové zóny jsou krajním, ale možným řešením 17
Třicet let tvůrčí práce i hravého odpočinku 18
Tip: Co ještě dělat s dětmi o prázdninách? 19
HFAD: Znovu a znovu odložený a rozdělený, přesto plný života a nekonečné energie 20
Na kole s Ladislavem Sitenským 22
Pomáháme srdcem letos na Hořejší Oboře 24
Příbram vždy patřila k největším láskám jeho života 27
Má tři domy, tak mi jeden může dát 28
Příbram prodává pozemky pro obytnou výstavbu a nabízí startovací byty 30
Kalendář akcí 31

Kahan - Zpravodaj města Příbram, vychází 11× ročně, slouží k informování občanů města Příbram. **Vydává:** Město Příbram, Tyršova 108 (IČO: 00243132) pod registračním číslem Ministerstva kultury ČR E11726 v nákladu 16 000 výtisků. Do každé domácnosti v Příbrami je doručen jeden výtisk zdarma. **Místo vydání:** Městský úřad Příbram, Odbor kancelář města, Příbram I, Tyršova 108, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. **Příjem inzerce:** Odbor kancelář města, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. Za věcnou správnost článků odpovídají autoři. **Redakční rada:** Jan Konvalinka, Martin Buršík, Zorka Brožíková, Zuzana Kučerová, Eva Švehlová, Jaroslav Hodrment, Václav Bešťák. **Šéfredaktor:** Stanislav D. Břeň. **Redakční uzávěrka** je první den předchozího měsíce. Další zprávy radnice na www.pribram.eu, kahan.pribram.eu nebo facebook.com/mestskyuradpribram. Distribuce tohoto čísla probíhá od 17. do 20. srpna 2021. Foto na titulní straně: Shutterstock.

KDYBYCH MĚL TAK VLASTNÍ NABÍJEČKU

Večer co večer připojuji ke svému mobilnímu telefonu nabíječku, aby mi mohl následující den zase oddaně a neúnavně sloužit. Má to chudák se mnou těžké. Pořád s někým mluvím, pořád něco píšu, něco sdílím a ve volných chvílích šmejdím po sítích.

Říkám si, jak by bylo skvělé, kdyby měl člověk také možnost připojit se do zásuvky ve zdi a dobít se energií. Tak jako tomu třeba v poměrně příšerném rádoby sci-fi filmu z třiaosmdesátého *„Babičky dobíjejte přesně!“* Člověk by si na chvíli sedl nebo - lépe - lehl, připojil se a jakmile by se dílky na ukazateli baterie pomnožily, vyskočil by a pln elánu sršíc energií by se vrhnul do další práce. Kdo ví, třeba se jednou dočkáme doby, kdy si v autobusu nebo ve vlaku nepřipojíme jen tablet nebo laptop, ale sami sebe.

Energií je třeba šetřit. Nejen tou vlastní lidskou, ale i se všemi ostatními energiemi je vhodné počínat si hospodárně. Z fyziky víme, že energii vlastně nelze ani vytvořit, ani zničit. Lze ji jen měnit z jedné formy na druhou - třeba z tepelné nejdříve na pohybovou a následně na elektrickou. Velice záleží na tom, jak ten který způsob přeměny energie funguje a jak je efektivní. Důležité je také umět nashromážděnou energii uchovat a nenechat ji zdrhnout nějakou skulinou.

Městský energetický management a celková energetická koncepce jsou v dnešní době stále častěji zmiňovaná témata. Skloňují se zejména výrazy jako je efektivita, ekologie a úspory. Více se dozvíte na stránkách tohoto čísla Kahanu.

Pevně věřím, že se při jeho čtení nabijete na dlouhou dobu pozitivní energií. A pokud ne, tak třeba využijete tu solární ze slábnoucích paprsků letního slunce.

Jan Konvalinka
starosta města Příbram

Vítězný Jan Mašek

Ve dnech 26. a 27. června proběhl v Praze amatérský turnaj International MMA, který byl v kategorii juniorů a seniorů nominační na zářijový IMMAF MMA World Cup. Celý turnaj se konal za účasti představitelů světové federace IMMAF. Turnaje se zúčastnilo 92 závodníků z 29 klubů. Město Příbram mělo také svého zástupce, a to Jana Maška z klubu Pankration Gym, který trénuje pod vedením manželů Veseckých. *„Jan Mašek je druhým rokem stálým členem reprezentace ČR a svými výkony ukazuje, že sem rozhodně patří. Na tomto turnaji předvedl parádní připravenost fyzickou i psychickou a bez zaváhání turnaj vyhrál,“* řekla Renáta Vesecká.

Hlasujte pro své „íčko“

Asociace turistických informačních center České republiky (A.T.I.C. ČR) vyhlásila anketu o nejoblíbenější turistické informační centrum letošního roku. Anketa probíhá do 31. srpna 2021 formou hlasování na stránkách kampocesku.cz. Hlas je možné poslat jednomu z více než 460 certifikovaných turistických informačních center (TIC), tedy takovému, které máte v oblibě, které vám pomohlo, příjemně překvapilo na cestách atp. Hlasování v anketě je možné z jedné IP adresy pouze jedenkrát pro jedno TIC v každém z krajů ČR. V anketě bude vylosováno 14 hlasujících, kteří budou za svůj hlas odměněni cenou od cestovní kanceláře ATIS. Vítězná informační centra v každém z krajů budou slavnostně vyhlášena a oceněna v rámci společenského večera říjnového členského fóra A.T.I.C. ČR. Letos na jaře město Příbram otevřelo zbrusu nové informační centrum v Pražské ulici.

Taneční škola otvírá třicátou sezonu

Taneční centrum R. A. K. pořádá 1.-3. září nábor členů, který se koná na každé z poboček školy. Jak pak probíhá taneční rok? *„Jelikož se pravidelně účastníme mnoha soutěží včetně mistrovství světa, většinu roku věnujeme pilování techniky a přípravě choreografie. Každá skupina po medaili touží a když při vyhlášení výsledků slyší právě své jméno, je to pocit k nezaplacení,“* řekla učitelka tance Viktorie Kobásková. Škola připravuje také vlastní akce jako víkendové workshopy s trenéry z jiných tanečních škol, street dance battly, besídky, soustředění na stavbu choreografií nebo příměstské tábory. *„Nejoblíbenější je letní soustředění. Každý rok je to týden plný tance a nových zkušeností, skvělých lektorů, her a zábavy. Výjimečný je i tím, že právě zde si může každý tanečník vyzkoušet jakýkoli nový styl, který ho zajímá,“* dodala Viktorie Kobásková. V září škola zahájí třicátou taneční sezonu.

Tábor SZM ve třech turnusech

Celkem 90 dětí ve třech turnusech letos zabavil letní sportovní příměstský tábor SZM Příbram. *„Instruktorky využívají s dětmi prostory aquaparku, kde každé dopoledne s dětmi zlepšují jejich plavecké dovednosti, dále chodí do sportovní haly a navštěvují také areál Nový rybník, kde hrají adventure golf, jezdí na loďkách z půjčovny a hrají hry na místních hřištích,“* řekla mluvčí SZM Miroslava Poláková. Děti navštěvují i další místa v Příbrami jako lesopark Litavka, Padák, Svatá Hora či hřiště na Rynečku. Na konci každého turnusu probíhá slavnostní poděkování s předáním diplomů a dárků za účast.

Knihovna představila výsledky soutěže

Letošního jubilejního 25. ročníku literární soutěže Příbram Hanuše Jelínka 2021 se zúčastnilo 109 soutěžících všech věkových kategorií. Soutěžní práce byly rozděleny do osmi věkových skupin. Se svými poetickými pracemi zvítězili Anežka Vrbová (12-15 let), Zuzana Balíková (16-19 let), Johana Timplová (20-23 let) a Pavel Karnet (24 let a více). Prozaickými díly se prosadili Viktorie Stašová (12-15 let), Monika Bicanová (16-19 let), Dominik Burian (20-23 let) a Josef Štěpánek (24 let a více). Podrobné výsledky najdete na webu kjd.pb.cz.

Pronajatá strojovna

Rada města projednávala žádost o pronájem bývalé strojovny na Dole Marie. Prostory byly v posledních letech využívány jako garáž, nový nájemce zde chce rozšířit služby v oblasti pohostinství. *„Žadatel, provozovatel sousední restaurace Na Marii, má záměr do nově pronajatých prostor rozšířit své podnikání, v jehož rámci bude podporovat i spolkový a komunitní život na Březových Horách,“* uvedl starosta města Jan Konvalinka s tím, že rada se bude zabývat také investičním záměrem.

Na hřišti to žilo

Město vyhodnotilo jarní část projektu Na hřišti to žije. Každý čtvrtek se sešlo více než 30 dětí, kterým se vždy věnovalo minimálně šest trenérů. *„Děti chodily víceméně pravidelně a každé hřiště si užily, což je přesně naším cílem: vrátit dětem radost z pohybu,“* řekla příbramská radní Renáta Vesecká. Malí sportovci si mohli vyzkoušet trénink softbalu, juda, MMA, fotbalu, frisbee, amerického fotbalu, gymnastiky nebo atletiky. Cvičení pokračují opět od září.

Po burze do muzea

V sobotu 18. září se koná mineralogická burza v Kulturním domě v Příbrami. *„Několik desítek vystavovatelů bude ve třech sálech kulturního domu nabízet minerály, šperky a výrobky z minerálů,“* řekl Pavel Škácha, organizátor burzy a mineralog Hornického muzea Příbram, s tím, že akce navazuje na tradici několik desetiletí trvajících burz ve sběratelsky atraktivní oblasti Příbramska. Otevírací doba pro veřejnost je od 9.00 do 14.00 a přihlášky na burzu je možné posílat na email burzapribram@seznam.cz. Po prokázání vstupenkou z burzy mohou účastníci navštívit také mineralogické sbírky hornického muzea. *„K příležitosti pořádání burzy bude v prvním patře sbírek mimo jiné k vidění vitrína sběratelsky velmi atraktivních vzorků barytu z prostoru příbramského rudního pole, které jsou normálně uložené v depozitáři muzea,“* dodal Pavel Škácha.

Do srdce Brd

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Informační centrum města Příbram pořádají 21. srpna komentovanou procházku Do srdce Brd. Sraz je v 9.45 u turistického přístřešku v Kozičíně, konec v 17.00 v Orlově. Během 15km výletu účastníci poznají rozdíly mezi rostlinnými společenstvy a zajímavosti z jejich života. K dopravě do Kozičína/z Orlova lze využít linku MHD 5B.

Jágr a Plekanec v Příbrami

Na začátku srpna mohli sportovní fanoušci v Příbrami zhlédnout zápas s Jaromírem Jágrem nebo Tomášem Plekancem. Příbramský led si pro své první přátelské utkání vybrali právě kladenští hokejisté, kteří nastoupili proti Jihlavě. V běžné hrací době Kladenští zvítězili 3:1, ale i tak v závěru přišlo na divácky atraktivní nájezdy. Cestu na stadion si našlo přes 2400 návštěvníků. Součástí hokejové dne byly také fanouškovská zóna, chill zóna, hudba či skákací hrad pro děti.

Podchod v Mariánské bude zrušen

Město dlouhodobě vede jednání o úplném zrušení podchodu v Mariánské ulici. Mělo by k němu dojít v letošním roce a náklady ponese vlastník objektu, kterým je Správa železnic. Město vynaloží přibližně 1,3 milionu korun do zřízení kolektoru pro inženýrské sítě, který bude veden právě tímto podchodem. Po dokončení prací město zajistí finální opravu chodníku.

Virtuální univerzita třetího věku začíná

Na podzim letošního roku otevírá Knihovna Jana Drdy další semestr virtuální univerzity. Tentokrát si mohou studenti vybrat ze dvou kurzů. Dopoledne od 10.00 začíná kurz Mistři evropského barokního malířství 17. století a odpoledne od 13.30 zhlédnete kurz nazvaný Genealogie - hledáme své předky. První přednáška se uskuteční 7. října 2021 v ústřední půjčovně pro děti Knihovny Jana Drdy na náměstí T. G. Masaryka. Na přednášky je třeba se předem přihlásit u Lenky Vápeníkové na e-mailové adrese vapenikova@kjd.pb.cz nebo telefonicky 318 626 486. Podrobnější informace získáte na webu knihovny nebo pod zkratkou 1url.cz/zKp5q. Program, který umožňuje seniorům v regionech vysokoškolské zájmové studium, otevřela knihovna v roce 2016, a to ve spolupráci s Provozně ekonomickou fakultou České zemědělské univerzity v Praze. Od té doby se virtuální univerzity třetího věku účastnila více než stovka studentů.

Downtown popáté

V sobotu 18. září se v Příbrami pojede Svatohorský Downtown. Jedná se o pátý ročník sjezdu na horských kolech centrem města, kdy se startuje na Svaté Hoře a cíl je Pražské ulici. Do závodu se mohou přihlásit profesionálové i rekreační jezdci. Během dne budou uzavřeny následující komunikace: Svatohorská alej, náměstí Dr. Josefa Theurera, Mariánské údolí, Na Valešince, Lázeňská, Střelecká, Václavské náměstí, Pražská, Pivovarská, Palackého, V Brance a Dlouhá. Autobusy linky 6A budou od 10.30 končit na zastávce v ulici Balbínova.

inzerce

Vyvrácený strom poničil sochu v Arnoštových sadech

Noční bouřka na konci června způsobila vyvrácení stromu v Arnoštových sadech u Zámečku-Ernestina. Strom poškodil Pomník padlých v 1. světové válce. *„Pádem stromu byla poškozena socha jinocha s praporem a ratolestí z dílny Václava Šáry, která je od roku 1927 součástí Kotěrova pomníku padlých v 1. světové válce. Nyní zajišťujeme odborné posouzení, vyhodnocení rozsahu poškození sochy a samozřejmě určení ideálního postupu při její opravě,“* informovala místostarostka Zorka Brožíková. Poškozený strom byl pracovníky Technických služeb Příbram odklizen a socha prozatím přikryta plachtou. V celém parku byla v roce 2013 provedena revitalizace dřevin, řada stromů byla pokácena, ostatní ošetřeny a provedena byla náhradní výsadba. Park byl opětovně zinventarizován na jaře 2020. *„Vyvrácený strom, javor mléč, byl odborným dendrologem vyhodnocen jako dlouhodobě perspektivní. Bohužel i zde příroda ukázala svoji sílu. Odbor životního prostředí provedl prvotní prohlídku místa a bylo konstatováno, že v nejbližším období bude nutné odstranit 2-3 stromy a u některých dalších bude proveden detailnější průzkum,“* dodal starosta Jan Konvalinka.

Přednáška o Alzheimerově nemoci

Zapsaný spolek Dementia I.O.V. pořádá přednášku pro širokou veřejnost z cyklu Alzheimerova nemoc a jiné typy demence. Beseda nese podtitul Aktivizace člověka s demencí II s cílem představit činnosti, které jsou vhodné pro blízkého nemocného. Vstup na přednášku, která se koná 30. září od 18.00 v Poradně Včera (Pasáž Horymír), je zdarma. Pořadatelé doporučují rezervaci místa předem.

Zvířata k adopci

Falco: asi tříměsíční kocourek, čistotný, očkovaný.

Scooby: přibližně tříměsíční mazlivý kocourek, čistotný, očkovaný.

Manny: čtvrtroční kocourek, hodný a čistotný.

Ferda: tříměsíční kocourek, hravý, hodný a čistotný.

Podrobnější informace ve Spolku pro kočku Příbram na tel. 773 982 827.

Agáta: 5-6letá kříženka německého ovčáka. Odchycena byla v sobotu 26. června v lesoparku. Zpočátku je bázlivá, ale jinak je přátelská a mazlivá.

Detaily o adopci na webu utulekpribram.cz.

Mezi třetinou nejlepších

Hlídač státu zveřejnil analýzu Index klíčových rizik (K-Index), který ukazuje míru rizikových faktorů, které jsou spojeny s nehospodárným nakládáním s veřejnými penězi a rizikem korupce v rámci veřejné správy. Organizace s K-Indexem A jsou nejlepší, nejvíce transparentní a s nejnižšími riziky. Organizace s K-Indexem F patří mezi nejhorší. Příbram obdržela za rok 2020 K-Index na hodnotě B a patří mezi první třetinu nejlepších (284). Iniciativa zanalyzovala téměř čtyři miliony smluv 20 000 organizací a sledovala jejich transparentnost, dodržování zákona a nakládání s veřejnými penězi. Podrobnější informace najdete na webu hlidacstatu.cz.

Příbramská zážitkovka letos se soutěží

Příbramská zážitkovka byla letos doplněna o krátký dotazník, který má za úkol zjistit, co turisty láká do Příbrami. Vyplněním se respondenti včetně obyvatel Příbrami zařadí do soutěže (končí 30. září) o zajímavé ceny, mezi kterými jsou knihy, poukázky na občerstvení a propagační materiály města. Příbramská zážitkovka je brožura, která je připravena pro návštěvníky příbramských památek, sportovišť, návštěvnických míst nebo stravovacích a ubytovacích zařízení. Funguje na principu slev a výhod a získat ji mohou návštěvníci Hornického muzea, Svaté Hory, Galerie Františka Drtikola, Sportovních zařízení města nebo Domu Natura při zakoupení plného vstupného. Publikace obsahuje 28 kuponů, na které je možné čerpat slevy na vstupném u výše uvedených organizací nebo na občerstvení či ubytování.

Obchodní akademie slaví 100. i 101. výročí

Obchodní akademie a Vyšší odborná škola Příbram oslaví v sobotu 18. září 100. (101.) výročí ekonomického školství v Příbrami. Na programu bude: Slavnostní přijetí současných i bývalých zaměstnanců starostou města (9.30); Společná fotografie (10.30); Den otevřených dveří (11.00). Vedení školy zve bývalé i současné zaměstnance, studenty, absolventy a přátele školy: *„Přijďte se podívat, jak se naše škola za ta léta změnila, čím žije dnes, přijďte zavzpomínat na svá školní léta, setkat se se svými spolužáky a učiteli.“* K dispozici bude připraveno posezení a občerstvení ve školní zahradě.

■ **Aktuality zpracoval: Stanislav D. Břeň**

PŘÍBRAM

LETŇÁK FEST PŘÍBRAM

BISTRO SeZaM STAGE / 14.00-17.00 / VSTUP ZDARMA

PŘEDPRODEJ TICKETPORTAL.CZ 250 Kč **NA MÍSTĚ** 300 Kč

Energie v Příbrami: Proud investic i budoucích výzev

Nejen v České republice sílí přesvědčení, že energetika musí projít zásadní transformací s cílem omezit negativní dopady na klima a životní prostředí. Současně se však společnost neobejde bez dostatečného a stabilního zdroje energií. Kde Příbram a její organizace nakupují elektřinu, plyn či teplo? Jaké investice v energetické oblasti probíhají nebo se chystají? Jak Příbram snižuje spotřebu energií a zvyšuje energetickou účinnost? A jaké energetické výzvy stojí před městy do budoucna?

Ilustrační foto: Sebastian Pociecha, Unsplash

Město Příbram jako velký odběratel nakupuje elektřinu nebo plyn na burze, kde si může zajistit optimální ceny. *„Povinnost nakupovat energie co nejhospodárněji nám ukládá zákon,“* řekl Jakub Sladký z Odboru práva a veřejných zakázek. Příbram aktuálně využívá burzu PXE (dříve Energetická burza Praha), která současně funguje jako makléř. Dodávky energií se soutěží většinou na dva roky dopředu s postupnou fixací ceny, zpravidla na jeden rok. *„Výrazně dopředu to nejde, protože ani samotní dodavatelé energií nevědí, jak bude cena vypadat za dva nebo tři roky,“* vysvětlil Jakub Sladký. Tímto způsobem město nakupuje elektřinu a plyn pro své budovy, školy a příspěvkové organizace.

DESÍTKY MILIONŮ KORUN DO DISTRIBUCE ELEKTŘINY A PLYNU

V samotné Příbrami jsou elektřina a plyn rozváděny díky distribučním soustavám, které provozují dvě společnosti – ČEZ Distribuce pro elektřinu a GasNet pro plyn. Na stabilitu, kvalitu a bezpečnost dodávek má přímý vliv to, v jakém stavu se distribuční soustava nachází a jak intenzivně firmy investují.

Aktuální investice společnosti ČEZ Distribuce se pohybují v řádech desítek milionů korun. Od minulého roku probíhá obnova transformovny v blízkosti Brodu. Nejdříve přišlo na demolice několika nevyužívaných a chátrajících objektů včetně 18metrového objektu bývalé trafodílny. V letošním roce by měla být dokončena technická část a na příští rok se plánují další demolice a terénní úpravy. *„Rekonstrukce transformovny 110/22 kilovoltů zlepší kvalitu dodávky elektrické energie pro celou Příbram, omezí výpadky a umožní rychlejší reakce na případné poruchy,“* informovala Soňa Holingerová, mluvčí Skupiny ČEZ. Firma letos zahájila také výměnu vedení a podpěrných bodů s předpokládaným ukončením v příštím roce. Jedná se o rekonstrukce venkovního vysokonapěťového vedení 22 kV okolo města Příbram včetně navýšení průřezu. Tato investice by měla přispět ke zlepšení kvality dodávek elektrické energie v Příbrami a zajistit navyšování stávajících odběrů a připojování nových odběrných míst. V letošním roce by měla být dokončena výměna starých kabelů vysokého napětí 22 kV v blízkosti Kauflandu. *„Cílem je snížit poruchovost tohoto vedení, zlepšit zálohování odběrů a umožnit připojení nových odběratelů,“* uvedla Soňa Holingerová. Dále se pro jednotlivé části nebo ulice města připravují a v některých případech už realizují rekonstrukce venkovního nízkonapěťového vedení 0,4 kV do kabelového vedení a výměna starého a poruchového kabelového nízkonapěťového vedení 0,4 kV. *„To umožní zlepšení kvality a napěťových poměrů v daných částech Příbrami,“* vysvětlila Soňa Holingerová.

Společnost GasNet (dříve skupina innogy v ČR, resp. RWE; od října 2020 je 100% vlastníkem sdružení investorů pod vedením Macquarie Infrastructure and Real Assets) chystá v roce 2023 v Příbrami provést rekonstrukce plynovodů v celkové investiční hodnotě přibližně 20 milionů korun. *„Tyto rekonstrukce jsou nutné pro zajištění spolehlivých a bezpečných dodávek zemního plynu pro obyvatele Příbrami. Jsou naplánované v Jiráskových sadech, v ulici Pod Šachtami a v několika sousedních ulicích. V současné době probíhá projektová příprava,“* informoval tiskový mluvčí společnosti Pavel Zajíc.

TEPLÁRNA SPOLÉHÁ NA ŠTĚPKU A CHYSTÁ DALŠÍ INVESTICE

Významným dodavatelem energií – tepla a páry – je příbramská teplárna. Ve společnosti, která se nyní jmenuje Energo Příbram, se v posledních třech letech uskutečnily velké změny. Teprve v roce 2019 byl uzavřen čtvrtstoletí trvající privatizační a následně insolvenční příběh tohoto klíčového příbramského podniku. Po rozpletení všech právních kliček (podrobnosti v Kahanu 2/2019) Příbram prodala svou část distribuční soustavy. Novými majiteli jsou nyní společnosti Natland a Maidavale. V předzvěsti očekávaných změn v teplárenství, které souvisejí se zpřísňujícími ekologickými limity, se nový provozovatel rozhodl pro kompletní přeměnu palivového hospodářství. Z původního uhlí se v loňském roce přešlo na spalování dřevní štěpky. Teplárna má nyní dva kotle s instalovaným výkonem 138 MW a současně v rámci kogenerace produkuje elektrickou energii s výkonem 40 MW. Firma spravuje také vlastní parní, horkovodní či teplovodní potrubí a některé výměníkové stanice. Celkové investice realizované v průběhu posledních dvou let převýšily částku 150 milionů korun. *„Chystáme další investice zaměřené na zvyšování komfortu zákazníků, což se týká zkrácení odstávek či kvality servisu. Budeme také obnovovat další části centrálního zdroje vytápění,“* přiblížila Radka Maurová, tisková mluvčí Energo Příbram.

V topné sezoně příbramská teplárna spaluje výhradně dřevní štěpku. *„V krátkém letním období se ještě využívá plyn, který plánujeme v budouc-*

Budoucí energetické výzvy pro města

Elektřina:

- Snížení emisní stopy – legislativa EU
- Komplexní energetické úspory na budovách
- Nákup bezemisní energie
- Výstavba OZE na střechách v majetku města a na brownfieldech
- Energetické komunity
- Elektromobilita – obměna vozového parku i výstavba dobíjecích stanic/hubů

Plyn:

- Výzvou i příležitostí je transformace celého oboru teplárenství. Pro zachování efektivních systémů centrálního zásobování teplem a zároveň splnění emisních podmínek je nutné v mnoha případech kompletně upustit od spalování uhlí. Podle místních podmínek bude mezi základní zdroje v blízké budoucnosti patřit biomasa, odpady a velkou roli v tomto procesu bude hrát i plyn.

Zdroj: ČEZ Distribuce, GasNet

nu nahradit a nechat ho pouze jako naprosto záložní palivo pro nepředvídatelné situace,“ uvedla Radka Maurová. Energo Příbram má nyní dlouhodobé smlouvy vždy s alespoň pěti dodavateli dřevní štěpky, kteří působí v regionu. Jen v minulé topné sezoně teplárna spálila 40 000 tun štěpky.

V současnosti podnik zásobuje teplem, párou nebo elektřinou přibližně 10 000 domácností v Příbrami a dále dva průmyslové závody, zdravotnická zařízení, školy a obchodní centra. Zejména v období vlastnických změn a ohlášených investičních záměrů se některá bytová společenství rozhodla – v obavě ze zvýšených cen či potíží s dodávkami – přejít na vlastní plynové kotelny. Podle tiskové mluvčí teplárny tento trend již ustal: *„S rychle rostoucími cenami plynu a veškerých stavebních, projektových a servisních prací je počet zájemců o odpojování minimální. Komfort bezúdržbovosti při vytápění z centrálního zdroje je také velkým argumentem v momentě, kdy společenství vlastníků jednotek uvažují o změnách.“* Při dotazu na předpokládané ceny pro topnou sezonu 2021/2022 nemá firma jasnou odpověď. Podle mluvčí zatím přetrvávají neznámé jako např. reakce státních a dalších orgánů na potenciální podzimní vlnu covidu, růst inflace nebo všeobecně cen vstupů.

LED LAMPY SNÍŽÍ SPOTŘEBU ELEKTŘINY O 70 PROCENT

Do své energetické infrastruktury v podobě nových spotřebičů nebo energetických úspor investuje i samotné město. Za poslední dobu lze zmínit několik akcí. V roce 2018 se uskutečnila kompletní výměna osvětlení velké haly zimního stadionu, kdy bylo vyměněno 60 světel za přibližně 1,8 milionu korun. O rok později se podobná výměna týkala osvětlení v malé hale zimního stadionu. Padesát nových světel vyšlo na zhruba 550 000 korun. Lepší světelný výkon a rovněž výraznější úspory přinášejí investice v rámci veřejného osvětlení města. *„Instalují se LED svítidla, která mají výrazně nižší spotřebu než původní výbojková,“* řekl Pavel Bureš, vedoucí oddělení přípravy a realizace projektů Městského úřadu Příbram. Připomněl, že v tomto roce by se měla uskutečnit výměna 316 svítidel veřejného osvětlení v páteřních městských ulicích Evropská, Rožmitálská, Husova či Školní. Nyní je vyhlášeno výběrové řízení na dodavatele s projektovanými náklady téměř 3,35 milionu korun. V rámci programu Efekt II, který spravuje ministerstvo průmyslu a obchodu, by Příbram měla čerpat 50% dotaci.

Výměna bude mít výrazný enviromentální i ekonomický dopad, protože se předpokládá 70% úspora elektřiny. Jde o významné úspory, protože například podle zpracovatelů nedávno zveřejněného dokumentu Pasport veřejného osvětlení města Příbram obecně až 40 % nákladů na elektrickou energii v rozpočtu obcí připadá právě na veřejné osvětlení. Na okraj tohoto tématu uveďme, že Příbram si nechává zpracovat také generel veřejného osvětlení, který by měl obsahovat nejen analytickou a popisnou část, ale také návrhovou. Tento strategický dokument naznačí, jakým směrem se při rozšiřování, obnově a správě osvětlení vydat dál. A že to není jednoduchý úkol, dokládá jen pár čísel z již zmiňované pasportizace: Veřejné osvětlení Příbrami čítá téměř 4500 světelných bodů, skoro 4000 stožárů, zhruba 80 typů svítidel, 70 rozvaděčů, 135 kilometrů nadzemního nebo podzemního vedení a celkový příkon soustavy odpovídá více než 560 kW.

MNOHO MĚSTSKÝCH BUDOV JE UŽ ZATEPLENO

S energetikou souvisí zateplení budov. V minulém programovacím období Evropské unie Příbram využívala desítky milionů korun podpory právě na tento typ zhodnocení staveb. *„Přibližně od roku 2011 proběhlo zateplení téměř všech objektů základních a mateřských škol, dětských skupin a rehabilitačního stacionáře či azylového domu,“* připomněl Pavel Bureš. V nynějším období již není zateplení natolik podporováno (a mnoho budov už ostatně zatepleno bylo), a tak se realizují spíše jednotlivé projekty. Z poslední doby zmiňme zateplení tzv. Špalíčku na rohu Milínské a Špitálské ulice. K úsporám je třeba dodat, že každoročně dochází také k výměně dosluhujících plynových kotlů, které jsou nahrazovány novými kondenzačními jednotkami, jež se vyznačují nižší spotřebou plynu.

S OBNOVITELNÝMI ZDROJI ZATÍM NA ZAČÁTKU

Město si pozvolna začíná *„oťukávat“* také obnovitelné zdroje energie. V současnosti se připravuje pilotní projekt v ZŠ Bratří Čapků, který zahrnuje nejen rekuperaci vzduchu ve třídách, ale součástí má být i fotovoltaika na střeše. *„Pokud se naplní všechny předpoklady, mělo by se takto postupovat i na jiných školách nebo veřejných budovách,“* vysvětlil Jan Novotný z Odboru řízení projektů a dotací. *„Realizace by mohla proběhnout v roce 2022, rozhodujícím kritériem zřejmě bude, zda získáme dotaci, či nikoliv. Předpokládané náklady činí 12 milionů korun, dotace zhruba 70 procent,“* podotkl Pavel Bureš.

Atraktivní oblastí je také chytré měření (smart metering) spotřeb energií. *„Digitalizace je cestou, kterou bychom se rádi vydali. Pomocí chytrého měření lze získat zajímavé výsledky pro budoucí energetickou strategii města,“* řekl Jan Novotný a dodal: *„Současně tak lze zjistit například havárie nebo nehospodárné nakládání s energiemi.“* Nicméně v současnosti město zatím systém dálkových odečtů a vyhodnocení získaných dat neprovozuje.

Již zmiňovaný generel pro veřejné osvětlení by měl řešit také možnosti potenciálního dobíjení elektromobilů buď přímo v rámci infrastruktury veřejného osvětlení, nebo samostatných dobíjecích bodů. Nyní lze dobít elektromobil například u čerpací stanice v Evropské nebo u Pivovaru Podlesí. Své plány ohledně výstavby dobíjecích bodů ohlásily také některé obchodní řetězce. Samotné město zvažovalo vybudovat tři dobíjecí stanice na parkovišti na Flusárně, z tohoto plánu ale nakonec zřejmě sejde, protože dostane přednost ochrana zeleně.

NOVÝ IMPULS OD ENERGETICKÉHO MANAŽERA

Během léta město hledalo nového energetického manažera. Radnice si od nového člověka na této pozici (zatím na poloviční úvazek) slibuje, že v oblasti využití energií posune Příbram dále. Aby město vyhovělo od loňska platnému zákonu č. 3/2020 Sb., o hospodaření energií, bude muset nastavit systém energetického managementu, implementovat další úsporná opatření v souladu s energetickou koncepcí či důkladně vyhodnocovat spotřeby energií v budovách a zařízeních ve svém majetku. To vše bude úkolem nového energetického manažera, který se bude věnovat i přípravě podkladů pro burzy dodávek energií či koordinovat energetické projekty. Manažer by měl nastoupit v září.

Budoucí energetické výzvy pro město i společnost jsou spojeny s mírněním projevů klimatické změny. Tento cíl povede k dalšímu tlaku v oblasti úspor na všech úrovních a současně širšímu nasazení obnovitelných zdrojů energie. České závazky v oblasti ochrany klimatu (po)vedou k investicím i jednotlivé firmy, bytová družstva či domácnosti. A jsou samozřejmě také obrovskou výzvou pro Příbram samotnou, která se do budoucna zřejmě nevyhne obnovitelným zdrojům energií (včetně například výstavby zařízení pro energetické využití odpadů), úsporným a digitalizačním projektům, monitoringu a optimalizaci spotřeb energií a také osvětě obyvatelstva.

■ **Stanislav D. Břeň**

Tipy pro úsporu tepla a teplé vody

- Nechte kolem radiátorů dostatek místa.
- Za radiátory dejte panely, které odrážejí teplo zpět do místnosti.
- Ideální vlhkost vzduchu pro pocit tepla je cirka 50 %. Když je menší, pomůžou rostliny nebo zvlhčovače.
- Na začátku topné sezony se připravte – termostatické ventily dejte naplno a odvzdušněte radiátory.
- Větrejte dvakrát denně asi deset minut, nejlépe průvanem. Zavřete přitom termostatické ventily.
- Chcete-li ušetřit peníze za teplou vodu, pořiďte si perlátor, který vodu smísí se vzduchem. Spotřebujete jí tak míň.
- Pákové vodovodní baterie šetří proti klasickým kohoutkům teplou vodu.
- Radiátory by měly být pod okny. Teplo se tam mísí se studeným vzduchem a cirkuluje.
- V případě odjezdu mimo domov na několika dní, omezte teplotu na 15 °C, pokud jedete na dovolenou, snižte teplotu na 12°C.
- Řádně izolovaná okna a dveře mohou ušetřit až třetinu nákladů.
- Koberce a běhouny zvyšují pocit tepla až o 2 °C.
- Doma nepřetápějte. Každý stupeň Celsia navíc znamená o 6 % vyšší spotřebu energie.
- Udržujte radiátory čisté. Prach může zvýšit spotřebu až o deset procent.
- Zavírejte dveře do místností, které jsou méně vytopené.

Zdroj: Energo Příbram

Obezita dětí po pandemii covidu se bere na lehkou váhu

Mnoho lidí pravidelně sportuje, mnozí se však nepohybují vůbec. Alarmující je to zejména u dětí a mládeže. „Obecné doporučení je takové, že dítě do 12 let by mělo mít co nejvšestrannější pohyb a vyzkoušet nejvíce sportovních disciplín," radí příbramský manažer sportu Jan Hadraba.

Jan Hadraba, manažer sportu města Příbram.
Foto: Stanislav D. Břeň

ZAČNĚME U VÁS. JAK TO MÁTE SE SPORTEM?

Připadá mi, že poslední dobou dělám už jen kancelářský sport. *(směje se)* Někteří lidé mají představu, že manažer sportu musí jezdit na kole i v kvádru a u toho točit míčem na prstu, ale tak to vážně není. V minulosti jsem hrával fotbal, nejvýše třetí ligu. Nyní sportuju rekreačně, jsem spíše týmový hráč, a tak mám rád kolektivní sporty.

V NOVĚ ZŘÍZENÉ FUNKCI SPORTOVNÍHO MANAŽERA MĚSTA JSTE PŘIBLIŽNĚ ROK. CO MÁTE NA STAROSTI?

Funkce vznikla na základě příbramské koncepce Sport 2030, která se inspirovala státní koncepcí sportu. Ve své pozici řeším komunikaci se sportovními kluby, propagaci sportu, koordinaci akcí a předávání know-how ohledně sportovní infrastruktury nebo dotačních řízení. To poslední souvisí s mou prací v České unii sportu (ČUS), kde jsem od roku 2013, i ve fotbalovém svazu, v němž působím od roku 2014. Příbramským klubům tak mohu předávat nabyté zkušenosti. Mým cílem je také přivážet externí sportovní akce - naposledy třeba Sportujeme se Spořkou.

V ČESKÉ UNII SPORTU PŘÍBRAM VYSTUPUJETE JAKO REFERENT. V ČEM SE VAŠE POZICE PROPOJUJÍ?

ČUS slouží jako spojka mezi sportovním prostředím lokální úrovně a krajskými a celostátními orgány. Jsme checkpoint, který vyřizuje spoustu celostátních dotací, pomáhá oddílům při administraci žádostí nebo vyúčtování. To fungovalo i před pozicí manažera, ale tím, že jsme spolupráci v Příbrami ještě prohloubili, mohou asistenci využívat všechny sportovní kluby i mimo ČUS.

KOLIK ORGANIZACÍ ZAHRNUJE UNIE NA PŘÍBRAMSKÉ ÚROVNI?

Okresní ČUS má 100 klubů a dva okresní svazy - fotbal a hokej.

MÁTE PŘEDSTAVU O TOM, KOLIK JE V PŘÍBRAMI KLUBŮ CELKOVĚ A KOLIK LIDÍ PRAVIDELNĚ SPORTUJE?

První věc, kterou jsme vloni udělali, bylo vytvoření databáze oddílů. Zmapovali jsme všechny sporty od atletiky po americký fotbal, ale zahrnuli také hasiče, modeláře, tanec, šachy nebo aeroklub a dospěli k číslu 65. Pokud vezmeme pouze děti a mládež do 23 let, což podchycuje většina dotačních programů, tak je to 3500 sportovců. Nejsou jen z Příbrami, protože mnoho místních klubů má regionální nebo nadregionální dosah. Za sporty sem dojíždějí děti nebo mladí z okresů Beroun, Benešov nebo z jižních Čech.

ROSTE POČET DĚTÍ A MLÁDEŽE V KLUBECH?

Teď s tím určitým způsobem zamává covid. Když pomineme tento vliv, tak se daří oslovovat malé děti. Největší problém, a vidíme to u hokeje nebo fotbalu, spočívá v úbytku starších žáků nebo dorostenců při přechodu do dospělé kategorie. Mnoho oddílů řeší, jak tyto věkové skupiny udržet a posunout výše. V tomto směru se příznivě projevuje zapojení do funkcionářství, trenérství mladších nebo dalších činností v klubu. Roste tak pravděpodobnost, že u daného sportu zůstanou a zároveň se posílí základna trenérů, kterých také není nadbytek.

KDYŽ TO SROVNÁME S PODOBNĚ VELKÝMI MĚSTY, JAK JE NA TOM PŘÍBRAM SE ZAPOJENÍM DO SPORTOVNÍCH SOUTĚŽÍ A Z HLEDISKA SPORTOVNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ?

Co se týká soutěží, tak velmi dobře. Dlouhodobě tu máme nejvyšší celostátní soutěže - fotbal, volejbal a nahoru jde nyní hokej, což jsou silné kolektivní sporty, u kterých významně funguje spádovost. Podobně silná je atletika, bohužel však bez vlastního atletického stadionu. Z pohledu vzdělávání dobře pracuje fotbalová škola na bývalé třetí základce. Platí opravdu za fotbalovou líheň, což vidíme i v tom, že máme tři reprezentanty v A týmu. Postupně dochází k obnově hokejových tříd, což byl problém z minulosti, kdy se to zrušilo. Pokud chcete učinit pokroky ve sportu, propojení se školou pokládám za nevyhnutelné. Na někdejší sedmé základce funguje velmi dobře atletika, která tu má obrovský potenciál.

BOHUŽEL ZATÍM BEZ ATLETICKÉHO STADIONU...

Když vidíte, že v celém okrese není jediná soutěžní čtyřstovková dráha a dětem se říká, aby jezdily do Kladna, je to průšvih. Už se chystá projekt, tak doufejme, že vše dobře dopadne. Dále potřebujeme sportovní halu, která bude mít adekvátní parametry. Nemůže se zkrátka stávat, že sporty odcházejí z Příbrami, aby mohly vůbec hrát příslušené soutěže na regulérních hřištích.

NEPODPORUJE MĚSTO PŘÍLIŠ VELKÉ KLUBY NAMÍSTO TOHO, ABY DALO VÍCE PENĚZ NA VŠESTRANNÝ POHYBOVÝ ROZVOJ A PODPORU DĚTÍ, MLÁDEŽE I DOSPĚLÝCH?

Je to složité téma, o kterém se ve sportovní komisi bavíme velmi intenzivně. Ptáme se, jestli stojí za to dávat vrcholovému sportu takové peníze. Zase to můžeme porovnat s jinými městy, ve kterých jsou kluby a sportoviště městské a mají zajištěný zdroj příjmu. V naší sportovní koncepci jsme to nastavili tak, že dlouhodobě bude činnost menších klubů dohánět vrcholový sport. Ten by ale zároveň neměl klesat, protože i pro město je dobrá vizitka, pokud se jeho znak objeví v televizi a o Příbrami se mluví jako o dobré základně sportovních talentů. Oddíly finance potřebují, protože v Česku přetrvává stav, kdy soukromé subjekty do sportu oproti zahraničí moc peněz nedávají. Chybí jim daňové výhody a asi sport nepovažují za tak atraktivní příležitost pro zviditelnění.

VELKÉ PŘÍBRAMSKÉ KLUBY ČERPAJÍ NĚCO ZE SPONZORSTVÍ, NĚCO OD MĚSTA. JAK VRCHOLOVÝ SPORT V PŘÍBRAMI PODPORUJE STÁT?

Konkrétně třeba fotbalisté získají peníze od českého fotbalového svazu, který je v poměru k ostatním svazům bohatý a jenž dostává finance třeba od společnosti O2. Pokud bychom to více rozklíčovali, tak příspěvek města činí necelé čtyři miliony korun. Vzhledem k tomu, že „Na Litavce" mají licenci sportovního centra mládeže, obdrží asi 3,5 milionu korun od kraje a necelý milion na činnost od Národní sportovní agentury. Pak jsou tu *„covidové"* peníze, kdy se muselo topit či vyhřívat trávník, ale vstupné se téměř nevybralo. A další zdroj tvoří zmiňované sponzorské příspěvky, které se v tomto mixu získávající nejsložitěji.

JAKÝMI ZPŮSOBY SE SNAŽÍTE DĚLAT OSVĚTU V OBLASTI SPORTU?

V návaznosti na velkou státní konferenci v roce 2019, na které vystoupily sportovní špičky, jsme zorganizovali podobnou konferenci i v Příbrami. Všechny poznatky jsme tlumočili školám, klubům i široké veřejnosti. Velmi dob-

Jan Hadraba

Se sportem, konkrétně fotbalem, začínal na někdejší 3. základní škole. *„Od půl sedmé jsme trénovali, pak jsme byli celý den ve škole nebo na hřišti. A večer nás rodiče zase odvezli domů,“* vzpomíná současný příbramský manažer sportu. Tuto funkci vykonává od října 2020. Od roku 2013 působí jako referent v České unii sportu Příbram a od roku 2014 jako sekretář v rámci Okresního fotbalového svazu Příbram. Maturoval na Střední odborné škole Bean, v letech 2011–2013 studoval na Vysoké škole evropských a regionálních studií.

rou propagaci představují velké sportovní akce jako nedávný Novák Fest. Rodiče přijdou s dětmi, které si vyzkoušejí jednotlivé sporty, potkají trenéry, a mohou tak spíše vstoupit do klubu. Pak sport standardně propagujeme prostřednictvím různých letáků, tiskovin a podpory na webu a sociálních sítích.

ÚSPĚŠNÉ JSOU TRÉNINKY VE ŠKOLÁCH NEBO NA PŘÍBRAMSKÝCH PLÁCCÍCH. MŮŽETE POPSAT TYTO PROJEKTY?

Projekt Trenéři do škol spočívá v tom, že děti na prvním stupni poznávají vybrané sporty. Předvádějí je zástupci jednotlivých oddílů a zkušení trenéři, kteří ukážou, co daný sport obnáší. Protože to rotuje po školách, děti si mohou opravdu vybrat. Některé děcko zjistí, že mu nejde atletika, ale má sílu a osloví jej třeba judo. Když přijde trenér do školy, je to změna i pro rutinu během hodin tělocviku. Po Praze 6 jsme druhé město, které to ve školách takto pořádá. Ruku v ruce jde projekt Na hřišti to žije, což by mělo žákům vyplňovat odpolední čas. Děti přijdou na určené hřiště, většinou běžný plácek ve městě, kde se odehrávají vybrané sportovní disciplíny za přítomnosti zástupců klubů. Děcka mají organizovanou sportovní činnost, ale současně tak upozorňujeme na často zašlou infrastrukturu plácků a hřišť ve vnitroblocích, které přitom skýtají značný potenciál k rozvoji.

MAJÍ TYTO AKTIVITY UŽ KONKRÉTNÍ DOPADY NAPŘÍKLAD V TOM, ŽE SE KLUBŮM HLÁSÍ VÍCE ČLENŮ?

Horizont pro sledování výsledků je minimálně tři, a spíše pět let a více. Navíc do toho spadl covid, kdy samotné kluby po roce a půl téměř nevědí, kdo je ještě jejich členem. Nikdo dnes neřekne, jak to bude vypadat, a musíme počkat na normální ročník. Každopádně tato práce se zúročí až za mnoho let, podobně jako ve školství obecně.

JAK PANDEMIE OVLIVNILA POHYBOVÉ AKTIVITY DĚTÍ?

Na toto téma jsme mluvili s trenéry po červnovém Novák Festu. Byli prý velmi překvapení, kolik dětí má na první pohled nadváhu nebo rovnou obezitu. Říkají, že ještě před časem to bylo jedno dítě z pěti, dnes jsou to tři z pěti. Pohybová gramotnost je zanedbaná navzdory tomu, že se během pandemie rozjela online cvičení. Pohyb však většinou nebyl přirozený, zcela se vytratila dynamika kolektivu vrstevníků, nebylo to venku… I když se o tomto problému hodně mluví, pořád si myslím, že se bere na lehkou váhu. Prostě se konstatuje, že jsou tlustí, a jde se od toho. Pokud se něco nestane, můžeme vychovat celou pohybově špatně gramotnou generaci.

JSOU TU ALE SPOLEČENSKÉ TRENDY, KTERÉ JDOU PŘÍMO PROTI. ROZVOJ FASTFOODOVÉHO STRAVOVÁNÍ, NADMĚRNÉ SLEDOVÁNÍ STREAMOVACÍCH SLUŽEB A HRANÍ POČÍTAČOVÝCH HER, ZBYTEČNÉ CESTOVÁNÍ AUTY… CO BY SE MĚLO STÁT, ABY SE POHYB STAL VĚTŠÍ SOUČÁSTÍ KAŽDODENNÍHO ŽIVOTA?

Měla by to být společná snaha a iniciativa na úrovni státu, obcí a klubů v oblasti propagace sportu a edukace v návaznosti na zdravý životní styl. Možná zveřejňovat více tvrdých dat, abychom viděli, kolik společnost stojí třeba léčba cukrovky, jež doživotně přináší vysoké náklady pro zdravotnictví. Musíme šířit osvětu a vzdělávat rodiče kdykoliv to lze. Školit a říkat, že pohyb musí být naprosto přirozenou součástí života. Rodiče by měli děti ve sportu podporovat a v kolektivu by mělo být naprosto normální se věnovat sportu.

V PŘÍBRAMI JSOU SPORTOVNÍ KLUBY, KTERÉ NAMÍSTO DŮRAZU NA VÝKON V URČITÉ DISCIPLÍNĚ DBAJÍ SPÍŠE NA PŘIROZENÉ POHYBOVÉ SCHOPNOSTI DĚTÍ. NENÍ JICH MÁLO?

Řekl bych, že těchto klubů máme docela široké zastoupení. Kdo necílí na výkonnost, může jít třeba do Sokola. Ve fotbale poskytuje alternativu například SK Spartak, který se zaměřuje spíše na sportovní činnost než výkonnost. Dětí, které jsou cílevědomější a chtějí hrát první ligu, je ale docela dost a v Příbrami mají možnosti realizace. Obecné doporučení je takové, že dítě do 12 let by mělo mít co nejvšestrannější pohyb a vyzkoušet nejvíce sportovních disciplín. Poté může přijít specializace. Čím je sportovec komplexnější, tím je v budoucnu odolnější, včetně zdravotní stránky.

> **Když vidíte, že v celém okrese není jediná soutěžní čtyřstovková dráha a dětem se říká, aby jezdily do Kladna, je to průšvih.**

V PŘÍBRAMI NEBO OSADÁCH JE MNOHO PLÁCKŮ, KTERÉ BYLY DLOUHÁ LÉTA ZANEDBÁVÁNY. NAOPAK SE STAVĚLA HŘIŠTĚ, KTERÁ JSOU SKORO POŘÁD ZAVŘENÁ, NAPŘÍKLAD HLINOVKY. JAK DÁLE PODPOŘIT ROZVOJ SPORTOVIŠŤ A PLÁCKŮ V PĚŠÍM DOSAHU?

Když jsem nastoupil do funkce, pasportizovali jsme všechna hřiště, a proto víme, že je tu přibližně 140 sportovních ploch včetně školních zařízení a plácků. Z hlediska obnovy máme městská hřiště, kde můžeme nějak působit, a soukromá, která moc neovlivníme. Potom jsme se zaměřili na vnitrobloky, kde se začala dít organizovaná sportovní odpoledne. Čímž jsme nepřímo začali upozorňovat i na nevhodný stav některých sportovišť. Asi pět hřišť jsme vytáhli s tím, že se nacházejí v husté zástavbě a stálo by za to je rekonstruovat ve větším rozsahu, ale současně ponechat jejich relativní univerzálnost a veřejnou přístupnost. Naposledy jsme se domluvili se Spartanem, Predátory a dalšími podobnými sporty a na Rynečku vzniká Predator park.

Na Novák Festu si děti mohly vyzkoušet třeba jízdu na koloběžkovém pumptracku. *Foto: Luboš Toman*

PŘÍBRAM MÁ KONCEPCI SPORTU DO ROKU 2030, V JEJÍMŽ RÁMCI JE PODROBNÝ AKČNÍ PLÁN. CO KONKRÉTNĚ MĚSTO ČEKÁ V NÁSLEDUJÍCÍCH MĚSÍCÍCH?

Plán obsahuje investice do sportovní infrastruktury. Zaměřit se musíme také na změnu dotačních programů, protože finance od státu nyní přicházejí trochu jinak než v minulosti. Součástí je udržitelnost projektů Trenéři do škol a Na hřišti to žije. V návaznosti na covid bude mít prioritu také návrat členů do klubů a plný rozběh veškeré sportovní činnosti oddílů. Chceme zachovat i Novák Fest, případně vyhlášení Sportovce Příbramska.

A ATLETICKÉ SPORTOVIŠTĚ?

To je dnes – vedle rekonstrukce aquaparku – nejvýznamnější chystaná investice do sportovní infrastruktury ve městě. Atletický stadion by se mohl začít stavět už v roce 2023. Zpracovává se projektová dokumentace, na které se výrazně podílel nejen atletický svaz, ale i místní atletický klub Sporting Příbram. Odvedli obrovský kus práce, když jezdili po českých hřištích a zjišťovali problémy jiných sportovišť v praxi. Také jednáme o využití Padáku, který má obrovský potenciál v rámci outdoorového sportu. Například pro bikery. Ale mohly by zde vzniknout i další překážky pro Spartan a Predator – základna ve městě bude na Rynečku, kde by si zejména děti mohly zkoušet různé překážky, ti odolnější sportovci by pak mohli jít na Padák.

■ **Stanislav D. Břeň**

Psí park u Junioru už slouží veřejnosti

Od pondělí 2. srpna je v Příbrami otevřeno druhé psí hřiště s agility prvky, které je určeno pro malá i velká plemena psů. Nachází se v blízkosti rekreačního areálu Nový rybník.

Trénink si vyzkoušeli první zájemci.
Foto: Eva Švehlová

Padák či Fialův rybník jsou každodenním cílem řady příbramských pejskařů. Nyní mohou navštívit nový psí park v blízkosti Junior klubu. Na oplocené ploše o rozměrech 35 x 70 metrů jsou instalovány agility překážky pro všechna plemena psů. *„Ačkoliv sama nejsem pejskařem, mám radost, že se nám podařilo toto zařízení vybudovat. Psí park je pro mnohé jediným místem, kde si dovolí svého čtyřnohého přítele bez obav pustit z vodítka, a navíc jsou tato zařízení vhodná pro socializaci psů,“* uvedla po otevření areálu místostarostka Zorka Brožíková s tím, že psí hřiště je dalším prvkem při rozvoji tzv. Zelené páteře města. Příbram má na svém území druhý psí park postavený v průběhu posledních dvou let. Výstavba psího hřiště vyšla na zhruba 630 000 korun, přičemž agility prvky a mobiliář jsou v ceně 280 000 korun a náklady na oplocení činily 350 000 korun. Areál bude veřejnosti otevřen denně, a to v období od dubna do září v čase od 8.00 do 20.00 a od října do března od 9.00 do 17.00. Návštěvníci by se měli řídit pokyny v provozním řádu.

Eva Švehlová
Městský úřad Příbram

V ulici Gen. Kholla bude na dvě stovky parkovacích míst

Revitalizace ulice Gen. Kholla přinese rozšíření parkovacích míst. Začátek rekonstrukce se posunul z důvodu opožděné přeložky kabelů vysokého napětí.

V polovině července začala rozsáhlá plánovaná rekonstrukce v ulici Gen. Kholla, po jejímž dokončení bude v oblasti téměř 200 parkovacích míst.

Připravovanou rekonstrukci v ulici Gen. Kholla zdržel požadavek na přeložení kabelů vysokého napětí společnosti ČEZ. Nyní probíhají práce jak na zmíněné přeložce vedení, tak na samotné rekonstrukci. *„Projekt kromě samotných parkovacích míst počítá s kompletní úpravou prostoru, vybudováním nových kontejnerových stání, instalací osvětlení a parkovými úpravami. Práce začaly v horní části ulice tak, aby se mohlo pracovat souběžně na úpravě uličního prostoru a přeložce distribučního zařízení společnosti ČEZ,“* uvedl starosta Jan Konvalinka.

Několikaměsíční stavební práce jsou plánovány tak, aby vždy bylo možné v některých úsecích ulice parkovat. Předpoklad dokončení stavby je do konce letošního roku, záležet bude na klimatických podmínkách. Stavbu vysoutěžila firma Vodohospodářské stavby Plzeň za částku 10 450 708 korun bez DPH. Náklady na přeložku distribučních sítí činí 1 223 802 korun bez DPH.

Eva Švehlová
Městský úřad Příbram

Město chce scelit pozemky na Padáku, o výkupu rozhodnou zastupitelé

V minulosti byl v Příbrami po nějakou dobu provozován lyžařský svah. Město nyní řeší možný odkup pozemků v této lokalitě. I do budoucna se počítá s využitím oblasti pro sport a odpočinek.

Vlastníkem pozemku na Padáku je zapsaný spolek TJ Baník Příbram. Město aktuálně vede jednání o možném odkupu pozemku, který v minulosti sloužil jako sjezdovka. *„V této lokalitě máme řadu pozemků, které jsou již nyní využívány sportovci. Výkup zmiňovaného pozemku se nám jeví v rámci rozvoje sportu a turistického vyžití jako smysluplný krok, který by posunul možné využití celé oblasti,“* vysvětlila místostarostka Zorka Brožíková.

Lyžařský svah s vlekem se v posledních letech s ohledem na klimatické podmínky neprovozuje a mobiliář, který je ve vlastnictví města, postupně chátrá. Příbram v minulosti vedla jednání, ovšem prozatím bezvýsledně. *„Nyní máme připravený návrh na výkup pozemku a bude na zastupitelích, jakým způsobem se k této otázce postaví,“* doplnil starosta Jan Konvalinka. Podle znaleckého posudku je cena pozemku 4,9 milionu korun.

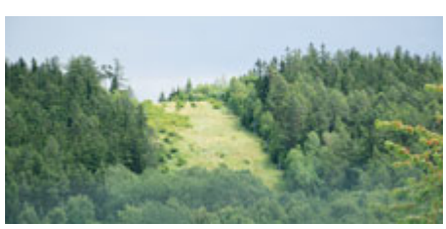

Příbramský Padák. *Foto: Eva Švehlová*

Eva Švehlová
Městský úřad Příbram

Probíhající práce u Dolejší Obory oddálily opravy v Milínské

Potřebné práce na komunikacích s sebou přinášejí dopravní omezení a uzávěry. Zásadní komplikací v dopravě bude výměna vodohospodářského majetku v Milínské ulici, která zasáhne také část Dlouhé ulice.

Již dříve avizované zahájení rekonstrukce v Milínské ulici, která bude rozdělena do tří etap a na několik měsíců zásadně omezí dopravu, bylo termínově posunuto. Práce budou koordinovány tak, aby nedošlo k dalšímu omezení autobusové dopravy, která je nyní v době rekonstrukce mostu u Dolejší Obory, realizované Ředitelstvím silnic a dálnic, z části vedena právě Milínskou ulicí.

První etapa výměny vodohospodářského majetku se dotkne spodní části Dlouhé ulice, úseku od Milínské ulice po Komenského náměstí. *„Její realizace bude probíhat zhruba do poloviny listopadu, tedy do doby, kdy budou dokončeny práce na kruhovém objezdu u Dolejší Obory. Po otevření zmíněné okružní křižovatky a vrácení autobusové dopravy na běžné trasy se práce na výměně vodohospodářského majetku posunou již přímo do Milínské ulice, která po dobu trvání druhé a třetí etapy bude neprůjezdná,“* vysvětlil příbramský starosta Jan Konvalinka. K posunu zahájení stavby se přistupuje především proto, aby se předešlo dalším komplikacím v provozu autobusové dopravy.

Ve druhé etapě budou práce probíhat v úseku od křižovatky ulice Dlouhá po Alešovu a ve třetí etapě pak mezi křižovatkami ulic Alešova a Mixova. *„Z důvodu velkého provozu těžké techniky, manipulace s materiálem a potřeby vytvoření skladových deponií není možné tyto práce provádět za běžného provozu, s čímž souvisí také vyparkování vozidel a částečné uzávěry parkoviště,“* dodal starosta. Pro obyvatele Milínské ulice bude po dobu rekonstrukce uvolněno parkoviště na Flusárně, které donedávna využívali především řidiči nákladních vozidel, pro které je v provozu soukromé parkoviště nacházející se v ulici V Lukách.

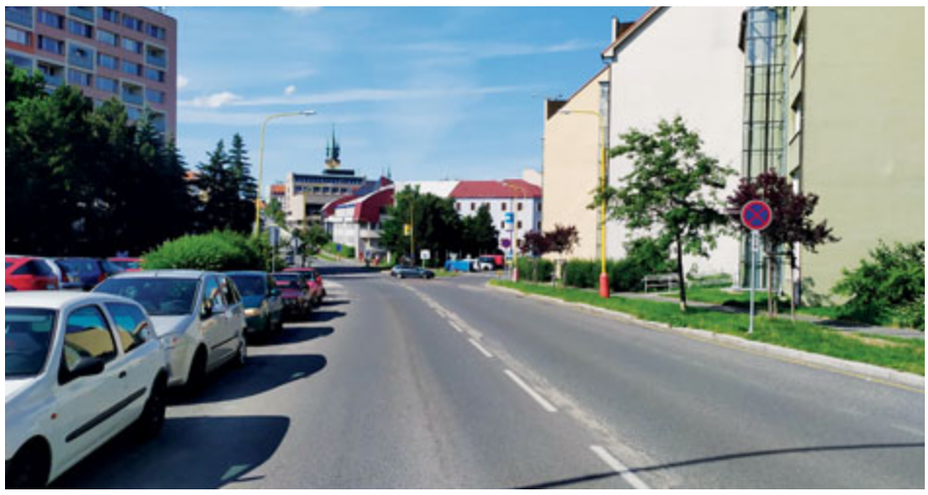

Vodohospodářský majetek v Milínské se bude opravovat ve třech fázích. *Foto: Eva Švehlová*

Milínská ulice projde celkovou rekonstrukcí. *„Milínská ulice je komunikací I. třídy, což znamená, že je v majetku státu a ve správě ji má Ředitelství silnic a dálnic. Právě ŘSD tedy bude zajišťovat zmíněnou rekonstrukci povrchů. Této části rekonstrukce ovšem musí předcházet výměna vodohospodářského majetku, který je ve vlastnictví města,“* dodal místostarosta Martin Buršík. Tyto práce provede společnost 1. SčV, která zakázku vysoutěžila za necelých 21 milionů korun bez DPH.

red

Od začátku prázdnin běží rekonstrukce chaty Granit

Rekonstrukce rekreační chaty Granit byla zahájena 30. června předáním objektu stavební firmě HMpro cz. Vnitřní prostory mají být renovovány do konce roku.

Rekonstrukci předcházelo vyklizení. *Foto: SZM*

Se začátkem školních prázdnin započala rekonstrukce chaty Granit, kterou v šumavském Zadově vlastní město Příbram. Přestavba zahrnuje dílčí změny dispozičního řešení, bourací práce, novou elektroinstalaci, kompletní výměnu podlahových krytin, opravu a rozšíření sprch a sociálního zařízení včetně výměny sanity, omítek a vnitřních výmaleb.

Poslední červnový týden probíhalo vyklízení veškerého vnitřního vybavení tak, aby bylo možné objekt předat stavební firmě HMpro cz, jež renovaci provádí. Objekt vystěhovali zaměstnanci Sportovních zařízení města Příbram (SZM). *„Jednalo se zejména o vystěhování starého nábytku a mobiliáře,“* řekl Jan Slaba, ředitel SZM. V průběhu rekonstrukce tato příspěvková organizace vybírá mobiliář, řeší personální obsazení, připravuje služby a rezervační systém. Podle harmonogramu by práce na vnitřních prostorách měly skončit do prosince letošního roku. Během přestavby je chata pro veřejnost zcela uzavřena.

SZM Příbram spravují ubytovací zařízení od 1. května 2021 a provozovatelem zůstanou i po dokončení rekonstrukce a opětovném otevření.

Stanislav D. Břeň

V blízkosti Vojny vznikne Alej svobody

Příbram zvítězila v grantové výzvě Nadace Partnerství, která počtvrté organizuje výsadbu symbolických sametových alejí. Díky tomu bude na podzim letošního roku Alej svobody, za vítané pomoci veřejnosti, vysazena u bývalého vězeňského zařízení pro politické odpůrce komunistického režimu Vojna.

Výsadba čtvrté Aleje svobody je naplánována na 13. listopadu 2021. Nová alej vznikne podél polní cesty z osady Vojna k osadě Zavržice a Památníku Vojna. Jeden ze stromů bude symbolicky vysazen přímo v areálu samotného památníku. *„Přínosem aleje bude nejen utužování vztahů, ale také zadržování vody v krajině a ochrana půdy před erozí,“* uvedl Petr Walenka z Odboru životního prostředí. Příbramský starosta Jan Konvalinka podotkl: *„Vybraná lokalita připomíná temnou historii velmi úzce spjatou se životy řady Příbramanů. Výsadba aleje tedy zcela jistě bude symbolickou poctou těm, kteří na tomto místě prožívali utrpení.“* První Alej svobody byla vysazena v roce 2018 u příležitosti oslav sta let Československa u Řípu, druhá pak v roce 2019 ke kulatinám sametové revoluce ve Vestci u Prahy a třetí vznikla vloni v Šatově. Veřejnost může alej podpořit účastí na samotné výsadbě nebo prostřednictvím veřejné sbírky.

Registrovat se i přispívat je možné na stránkách nadace sazimebudoucnost.cz/Alej-svobody.

JAK SE ZAPOJIT?

- Přijďte pracovat jako dobrovolník;
- Kupte si metr v Aleji svobody za 500 korun;
- Pořiďte si jeden strom za 5000 korun;
- Přispějte libovolnou částkou na zakoupení stromů a organizační zajištění výsadby;
- Přidejte se s firmou, obcí či organizací k partnerům akce, napište na info@sazimebudoucnost.cz;
- Založte dárcovskou výzvu se svými kolegy, zaměstnanci či klienty.

Výtěžek ze sbírky bude využit na organizační zajištění výsadby, na zakoupení stromů, výsadbové práce, odborný dohled a zajištění nářadí. Vznik aleje mohou lidé podpořit prostřednictvím veřejné sbírky na webu darujme.cz/projekt/1204639.

Eva Švehlová
Městský úřad Příbram

Cestování v PID podražilo o čtvrtinu

Od začátku srpna podražily cesty do Prahy a ve Středočeském kraji v rámci Pražské integrované dopravy. Například základní cena z Příbrami na pražský Smíchov se zvýšila z 68 na 90 korun.

Hlavní město Praha a Středočeský kraj přistoupily od 1. srpna 2021 ke změně Tarifu Pražské integrované dopravy. Ceny jednorázových a ve Středočeském kraji i předplatních jízdenek vzrostly o přibližně 20–25 %. Předplatné v Praze se nemění. Ve Středočeském kraji bude předplatní jízdné, zejména to roční, výhodnější oproti jednorázovým jízdenkám. K úpravám dochází také u některých dalších jízdních dokladů, zjednodušuje se prokazování bezplatné přepravy v Praze a rozšiřuje se možnost nákupu jízdenek PID ve vlacích.

Ceny jízdného pro jednotlivou jízdu na území Středočeského kraje jsou (kromě nejlevnější varianty na 15 minut za 14 korun a varianty na 30 minut za 22 korun) odstupňovány po 10 korunách za každé další pásmo, například třípásmové jízdné bude za 30 korun, čtyřpásmové za 40 korun atd. Časová platnost jednotlivého jízdného zůstává zachována a je i nadále odstupňována po 30 minutách. Adekvátně se mění i ceny zvýhodněného (čtvrtinového) jízdného pro děti, studenty a seniory.

Ceny všech předplatních kuponů se zvyšují o asi 25 % s tím, že výhodnější než dříve bude pořízení roční varianty kuponu pro daná tarifní pásma. Upraveny byly také ceny vícepásmového čtyřiadvacetihodinového jízdného pro cestování po Středočeském kraji.

Proč se jízdné ve Středočeském kraji zvyšuje?

Jízdné PID ve Středočeském kraji se nezvyšovalo již od roku 2011 a dlouhodobě pokrývá jen minimální část nákladů na provoz autobusových a vlakových linek v regionu. Jízdné ve veřejné dopravě má být velmi výhodné, aby bylo motivací pro cesty veřejnou dopravou. Na druhou stranu v dnešní době už není takto nízká cena jízdného udržitelná i s ohledem na velké výpadky tržeb z jízdného v době pandemie. Zdražení o 25 % spolu s nižším cenovým nárůstem dlouhodobých kupónů je tak kompromisem, který pomůže udržet rozsah veřejné dopravy ve Středočeském kraji bez větších omezení spojů.

HLAVNÍ ZMĚNY TARIFU PID OD 1. SRPNA 2021:

- zvýšení ceny jednorázové třicetiminutové jízdenky z 24 na 30 korun a devadesátiminutové z 32 na 40 korun pro cestování po Praze (současně jsou zachovány ceny dlouhodobých kuponů pro Prahu);
- zvýšení ceny jedno- a vícedenních turistických jízdenek pro Prahu i Středočeský kraj;
- zvýšení cen jednorázových i předplatních jízdenek ve Středočeském kraji o zhruba 25 % (zvýhodnění ročních kuponů oproti jízdenkám na kratší období);
- zjednodušení prokazování bezplatné přepravy u dětí a juniorů do 18 let a seniorů od 65 let v pražské MHD vyjma vlaků (nově bude stačit doložit věk);
- nový druh jízdného pro lidi v hmotné nouzi pobírající příspěvek na živobytí ve výši asi 70 % běžného jízdného;
- lanovka na Petřín nově 60 korun za jednu jízdu (předplatitelé a držitelé turistických jízdenek nemusejí doplácet nic);
- speciální autobusová linka Airport Express nově za 100 korun (dosud 60 korun);

Foto: Stanislav D. Břeň

- sjednocení manipulačního poplatku za vydání průkazky nebo slevové aplikace na Lítačce na 60 korun;
- zvýšení přirážek k jízdnému za jízdu bez platného jízdního dokladu nebo za jiná porušení přepravních podmínek;
- změna cen za parkování na záchytných parkovištích P+R v Praze (nově odstupňováno na tři kategorie podle vzdálenosti od centra);
- nově možnost koupit jízdenku PID také u průvodčího ve vlacích.

Veškeré informace o změnách jsou k dispozici na webu pid.cz/zmenatarifu.

ROPID

Starostové jednali o vlivu změn klimatu, odpadech i cyklotrasách

Červnové setkání starostů Dobrovolného svazku obcí ORP Příbram se uskutečnilo v obci Hudčice. Starostové projednali také připojení k Paktu starostů a primátorů.

Ve čtvrtek 24. června se v Hudčicích uskutečnilo 11. setkání starostů Centra společných služeb (CSS). Programem setkání starostů bylo mimo jiné i projednání a schválení vstupu DSO ORP Příbram do Paktu starostů a primátorů. Tato iniciativa měst, obcí a Evropské komise vznikla krátce po přijetí tzv. klimaticko-energetického balíčku v roce 2008. Pakt starostů a primátorů pro klima a energii je dobrovolná aktivita měst a obcí, které se zavazují na svém území snížit emise CO_2 do roku 2030 alespoň o 40 % a současně zvýšit odolnost vůči negativním dopadům změny klimatu. V rámci EU čítá pakt přes 9000 signatářů od velkoměst po ty nejmenší obce.

Dalším důležitým bodem jednání byla likvidace odpadů v rámci projektu Zefektivnění nákladů na svoz a likvidaci odpadu. Odpady bude nutné řešit v souladu s platným Plánem odpadového hospodářství Středočeského kraje, který je základním strategickým dokumentem v oblasti odpadového hospodářství na území Středočeského kraje, a Zákonem o odpadech č. 541/2020 Sb. Po diskusi se přítomní shodli, že v současné době je nejlepší oslovit společně s vedením Příbrami právní kancelář města Příbram a pokračovat v jednáních, která povedou k právním úkonům pro řešení společného postupu při likvidaci odpadů na území DSO ORP Příbram.

„Nadále při SMO ČR pracuje i pracovní skupina pověřenců pro ochranu osobních údajů, kde se řeší problémy, které průběžně přináší doba, například zacházení s údaji v době pandemie a dalšími očekávanými povinnostmi obcí,“ sdělil tajemník svazku Jiří Kužel. A doplnil: *„Díky projektu, a jako pokračování vzájemné spolupráce, se svazek stal spoluzakladatelem Asociace dobrovolných svazků SK, kde komunikace s vedením Středočeského kraje přináší za určitých podmínek podporu členským svazkům, ale především zajišťuje přenos informací do území svazků.“* Na závěr se starostové zabývali společným projektem na zajištění elektronických úředních desek v obcích, vyhlášení dotačních výzev na cyklotrasy a vzdělávacím projektem ESO (Efektivní správa obcí).

■ **Dobrovolný svazek obcí ORP Příbram**

Dialyzační středisko provede až 14 000 výkonů za rok

Dialyzační středisko Fresenius NephroCare, které sídlí v prostorách Oblastní nemocnice Příbram, oslavilo v červenci patnácté výročí pod hlavičkou celosvětové sítě středisek Fresenius NephroCare. Navštěvuje jej pravidelně téměř stovka pacientů a každý měsíc zde provedou 1200 hemodialyzačních výkonů.

Dialýzu ve Zdaboři pravidelně navštěvuje stovka pacientů. *Foto: Fresenius NephroCare*

Dialyzační středisko Závodního ústavu národního zdraví uranového průmyslu v Příbrami bylo otevřeno v březnu roku 1985 a disponovalo čtyřmi dialyzačními lůžky a šesti dialyzačními monitory. Léčilo pacienty nejen z Příbramska, ale i z Kladna, Benešova či České Lípy. Jejich počet postupně narůstal a středisko bylo v roce 1991 rozšířeno o dvě dialyzační lůžka a další navyšování kapacity proběhlo o tři toky později. V roce 1996 se uskutečnila rozsáhlejší přestavba střediska a kapacita dosáhla 12 dialyzačních lůžek. V této podobě fungovalo středisko až do července roku 2006, kdy přešlo pod společnost Fresenius Medical Care a zařadilo se do celosvětové sítě dialyzačních středisek NephroCare. Středisko prošlo kompletní přístrojovou obměnou a začalo nabízet moderní léčebné metody.

Příbramští pacienti, kterých je v současné době téměř devadesát, mají nyní k dispozici nejen moderní léčebné technologie, ale i komfort v podobě televize či internetu. Zdravotní obtíže mohou diskutovat s psycholožkou nebo sociální pracovnicí a otázky týkající se jídelníčku a pitného režimu zodpoví nutriční sestra. *„Součástí našeho dialyzačního střediska, kde proběhne ročně na 14 000 dialyzačních výkonů, je i nefrologická ambulance. Ta připravuje pacienty na dialýzu nebo k transplantaci ledviny. V současnosti se zde staráme o 1800 pacientů,“* řekla Zuzana Novická, primářka dialyzačního střediska Fresenius NephroCare v Příbrami.

■ **red**

V Brodu objevují zapomenuté stezky

Cesty paměti vyprávějí příběhy na stezkách, které se vinou v okolí Brodu u Příbrami. Do konce září můžete také na cestě z Brodu k vechtrovně zhlédnout výstavu fotografií a příběhů politických vězňů.

Cesty paměti slouží k tomu, abychom nezapomněli. *Foto: Josef Hovorka*

Druhým rokem obyvatelé Brodu pracují na obnově zapomenutých cest, aby vznikl nový prostor pro horská kola nebo nové pěší průzkumníky. Chceme obnovit původní cesty, které jsou rozorané v polích, a začali jsme vysazovat do volné krajiny stromořadí ovocných stromů, doplněných výsadbou keřů a remízů. Mnozí pamětníci vzpomínají na procházky po malebných pěšinách, které se větví v okolí podél luk a lesů. Bohužel násilná kolektivizace v 50. letech je nenávratně zničila. Dnes je možné je projít nebo projet jen v zimě třeba na běžkách. Během prací jsme nalezli také starý železniční kámen z doby Rakouska-Uherska, který plánujeme zrekonstruovat.

Cesty paměti jsou dlouhodobý projekt zahrnující rozsáhlý okruh aktivit a činností s cílem vytvořit prostor, který naváže na práci a tradice našich předků. V neděli 27. června byla zahájena výstava *„Cesty paměti - Nezapomínáme“* u příležitosti Dne obětí komunistického režimu. Fotografie a příběhy politických vězňů budou k vidění po celé léto do 30. září na cestě Brod-vechtrovna.

Právě v okolí Brodu a z přilehlých polí bylo možné zahlédnout přesuny vězňů z lágru Vojna přes koridor k odvalům u Lešetic. Vše bylo doprovázeno štěkotem hlídacích psů, který se rozléhal po okolí. V rámci projektu Žijeme pro Brod dále probíhá obnova zanedbaného místního parku, který byl dříve místem setkání generací. V Brodě pořádají společné akce, sousedské slavnosti Léto ve Brodě nebo vysazují luční kvítí.

■ **Josef Hovorka**
Osadní výbor Brod

Příbram pomohla obcím postiženým ničivým tornádem

Zastupitelstvo schválilo podporu obcím postiženým extrémními bouřemi, celkem bylo z městského rozpočtu na pomoc vyhrazeno 600 000 korun. Finančně přispívali také školy, firmy nebo jednotlivci.

Finanční pomoc ve výši 480 000 korun, která poputuje do obcí Jihomoravského a Ústeckého kraje postižených červnovými bouřemi z 24. června, schválilo v pondělí 19. července při svém zasedání příbramské zastupitelstvo.

Zastupitelstvo města se sešlo za účelem projednání pouze tohoto jediného bodu. Všech 20 přítomných zastupitelů města Příbram odsouhlasilo poskytnutí daru ve výši 80 000 korun každé zasažené obci (Hrušky, Moravská Nová Ves, Mikulčice, Lužice, Hodonín a Stebno). *„Situace zdevastovaných obcí nám není lhostejná. Poskytnutí peněžitého daru vnímáme jako gesto solidarity a sounáležitosti, byť se jedná o obce od Příbrami vzdálené i několik stovek kilometrů,“* uvedl starosta Jan Konvalinka. Již na svém zasedání 28. června městští radní schválili každé výše uvedené obci peněžitý dar 20 000 korun. Celkově tedy město Příbram podpořilo dotčené obce částkou 600 000 korun.

Na podpoře zasažených obcí se podíleli také příbramští žáci a jejich rodiny. *Foto: red*

V souvislosti s pomocí zasaženým obcím se v polovině července v Příbrami uskutečnil také benefiční koncert, který za podpory města uspořádal sbor Codex Temporis. Vystoupili rovněž žáci ZUŠ Příbram na náměstí T. G. Masaryka a Žesťový kvintet. Výtěžek sbírky pro postižené obce přesáhl 20 000 korun.

Pomáhaly i některé firmy nebo školy. Například v úterý 29. června se ve spolupráci se sborem Jásan uskutečnila humanitární sbírka v ZŠ Školní. Za zvuku hudby žáci do pokladničky nosili částky za sebe, své rodiče nebo najednou za celé třídní kolektivy. Do sbírky se zapojili i zaměstnanci školy. Ve sbírce bylo vybráno 58 000 korun a částka putovala na účet Člověka v tísni, SOS Morava.

■ **red**

Bezdoplatkové zóny jsou krajním, ale možným řešením

Po sérii jednání s obyvateli ubytoven, jejich provozovateli i občany z okolí město zavedlo některá opatření, jejichž cílem je zlepšit společné soužití v lokalitách, kde se ubytovny nacházejí. Pokud se situace nezklidní, je Příbram připravena využít další své pravomoci včetně zavedení bezdoplatkové zóny.

V posledních měsících se zvýšilo napětí v okolí některých příbramských ubytoven. V médiích nejvíce prezentovaná byla ubytovna v ulici Pod Čertovým pahorkem. Při veřejném slyšení vyjadřovali obyvatelé okolních domů svou beznaději nad tím, co jim někteří lidé žijící v ubytovnách provádějí. Stěžovali si na rušení nočního klidu, na sprosté a agresivní chování dětí, na poškozená auta a na celkově snížený komfort života v dané lokalitě. Na tomto místě se sluší podotknout, že rozhodně ne všichni lidé z ubytoven se takto chovají. Žije tam celá řada spořádaných a pracovitých lidí, kterým je jakékoliv závadové chování cizí.

DŮKLADNĚJŠÍ DOHLED

Přistoupili jsme k sérii opatření, o kterých se domníváme, že budou fungovat. Prvním z nich je výrazné zintenzivnění policejního dohledu v problémových lokalitách. Městská policie se střídá s tou státní v plovoucích intervalech a provádí hlídkovou a kontrolní činnost. Strážníci i policisté vyhodnocují situaci a v případě potřeby zjednávají pořádek. Veškerá kontrolní činnost je protokolována a slouží jako podklad pro další šetření.

Důležitým krokem je navázání spolupráce s majiteli a provozovateli těchto zařízení. Vedení společnosti Stavus, které patří velká část ubytoven, s městem komunikuje a spolupracuje velmi dobře. Na ubytovnách byla nastavena nová, výrazně přísnější pravidla. Mnoho osob s problémovým chováním bylo během uplynulých týdnů vystěhováno a další budou v případě porušení ubytovacího řádu následovat.

INZENZIVNĚJŠÍ SOCIÁLNÍ PRÁCE

Samozřejmostí je i zintenzivnění sociální práce s osobami žijícími v ubytovnách. Terénní sociální pracovníci jsou s těmito lidmi v soustavném kontaktu a pomáhají jim vybřednout z tíživé životní situace.

V článcích a v mediálních vyjádřeních se pravidelně objevuje výraz bezdoplatková zóna. Některými je tento krok považovaný za skutečně tvrdý nástroj, jímž lze problém vyloučených lokalit (vy)řešit. V principu její vyhlášení znamená to, že žádný z nově příchozích obyvatel nemůže v dané lokalitě pobírat doplatek na bydlení. Představa, že se druhý den po vyhlášení zóny zaplní ulice města lidmi, kteří nemají kam jít, je mylná. Vyhlášení bezdoplatkové zóny je tvrdým a možná nepopulárním opatřením. Nicméně pokud se situace v okolí ubytoven nebude v krátkém čase a výrazným způsobem lepšit, využije město všech zákonných postupů k tomu, aby zóny vyhlásilo.

Jan Konvalinka
starosta města

inzerce

Třicet let tvůrčí práce i hravého odpočinku

Základní umělecká škola na náměstí T. G. Masaryka si připomíná třicáté výročí své existence. Nabízí výuku v hudebním, výtvarném a literárně-dramatickém oboru a poskytuje také vzdělávání v Akademii umění a kultury – vzdělávání III. věku. V současné době škola vzdělává přibližně 500 žáků.

Základní umělecká škola na náměstí T. G. Masaryka oslaví v září 30. výročí svého založení. Od roku 1991 nabízí prostor ke společnému uměleckému tvoření a poznávání. Její vznik - ještě pod názvem 2. ZUŠ Příbram - doprovázelo nadšení učitelů spjaté s entusiazmem počátku 90. let minulého století. V průběhu tří desetiletí svého působení se stala díky kvalitním výsledkům a stále se rozšiřující nabídce vyučovaných studijních zaměření vyhledávaným místem tvůrčí práce i hravého odpočinku. Na základě spolupráce s řadou místních institucí si škola vybudovala pevnou pozici v kulturním světě příbramského regionu.

Naším hlavním cílem je, aby studenti získali k umění celoživotní vztah, který je bude provázet v osobním či profesním životě. V současné době navštěvuje školu až 500 žáků. Vzhledem k velkému počtu uchazečů o přijetí ke studiu byla škole třikrát (v letech 2007, 2011 a 2016) navýšena kapacita, a to celkem o 200 žáků. Kromě budovy na náměstí T. G. Masaryka využívá škola od roku 2009 také prostory v Dlouhé ulici 163. Nabízíme výuku v hudebním, výtvarném a literárně-dramatickém oboru a poskytujeme také vzdělávání v Akademii umění a kultury - vzdělávání III. věku. V posledních letech působí ve škole průměrně 33 zaměstnanců, z toho 28 pedagogů. Pedagogický sbor svým odborným zaměřením i počtem učitelů plně pokrývá šíři nabídky pro vzdělávání ve vyučovaných uměleckých oborech a studijních zaměřeních.

Stejně jako do všech jiných oblastí lidského života zasáhla těžce i do uměleckého vzdělávání současná covidová epidemie. Distanční výuka byla výzvou ke zvládnutí dosud jen v menší míře užívaných technologií i metodických postupů. S touto složitou situací se dokázala škola vyrovnat a díky snaze o nepřetržitý kontakt se žáky nezaznamenala masivnější odliv studentů. Skrze umělecké tvoření navíc mohli učitelé zblízka nahlédnout do života rodin svých žáků. I proto chceme s radostí oslavit 30. výročí založení školy. Ve čtvrtek 16. září všechny srdečně zveme na výroční vystoupení našich žáků. Aktuální informace budou předem zveřejněny na webu zuspribram.cz.

Kromě toho oslavíme výročí také představením nového loga školy. V souladu s vizuálním stylem města Příbram jej vytvořil Štěpán Holič z grafického studia Lemon design. Kromě odkazu na jednotný příbramský grafický styl čerpá i z motivů staršího loga školy s motivem pierota na kole a z motivů odkazujících na tvořivost, hravost a propojování různých uměleckých světů. Doufáme, že se všem žákům, jejich rodinám i široké veřejnosti bude nové logo líbit, a úspěšně tak otevře další desetiletí naší základní umělecké školy.

■ **Petra Havlíková, Eliška Baťová**
ZUŠ Příbram I

Nové logo umělecké školy vytvořil autor vizuálního stylu města Štěpán Holič. *Repro: Kahan*

Zájem o Dvořáka vyvrcholil výletem za Rusalkou

V rámci projektu Podpora zájmu žáků o umění, který je financován městem Příbram, žáci některých tříd 1. stupně naší školy propojili svoje hudební a výtvarné dovednosti. Zaměřili se na jednoho z nejvýznamnějších umělců Příbramska - hudebního skladatele Antonína Dvořáka. Četli si o jeho životě a vztahu k Příbrami, dokreslovali jeho portrét, poslouchali ukázky jeho tvorby - především operu Rusalku, upravenou pro děti. Malovali pohádkové bytosti, které vystupují v této opeře. Dokonce si připravili převleky vodníků a vodních víl a vydali se do Památníku A. Dvořáka ve Vysoké u Příbrami. U Rusalčina jezírka *„sehráli“* scénu vodníka a Rusalky. Tato akce se skvělými zážitky se uskutečnila díky finanční podpoře města Příbrami, ze které byl uhrazen materiál na kytičky s pentlemi pro chlapce - vodníky a sukýnky pro dívky - Rusalky a doprava autobusem.

■ **Jiřina Bartlová**
ZŠ 28. října

Jak dětem „otevřít“ zavřenou knihovnu

Distanční výuka nebyla příliš nakloněna různorodým aktivitám a omezila nás i naše žáky na rozvoj technického zázemí a dovedností. I tak se ale podařilo ve spolupráci s příbramskou knihovnou nastartovat zajímavý projekt.

Naše škola vždy podporovala své studenty ke čtenářské, jazykové a literární činnosti např. formou školních novin, projektu Napiš pro mě nebo školního divadla. Nedílnou součástí aktivit rozvíjejících dovednosti v oblasti českého jazyka se stala pobočka Knihovny Jana Drdy sídlící v prostorách školy. Tuto výhodu žáci i učitelé v době prezenční výuky hojně využívali. Distanční výuka však tuto službu pozastavila, a tak jsme ve spolupráci s knihovnou hledali vhodné alternativní řešení. Šlo zejména o to, jak svět knih opět přiblížit těm nejmenším čtenářům, kteří svou cestu ke knize teprve hledají. Vznikl tak projekt mezi naší školou a Knihovnou Jana Drdy. Pilotně u nás proběhla první online setkání, na nichž knihovnice oslovily žáky přímo do tříd. S připraveným programem udělaly dětem velkou radost. Hraná pohádka a nabídka knih ze známého prostředí děti opět namotivovala k návštěvě knihovny.

Jak děti motivovat ke čtení? *Foto: ZŠ Školní*

Návratem dětí do škol však tato spolupráce zdaleka nekončí. Naopak. Otevřely se tak nové možnosti využití techniky k předávání informací např. o knižních novinkách formou natočených videí v online učebnách, přímých vstupů do tříd, výukových programů souvisejících s probíranými tématy v českém jazyce atd. Touto formou se také chystají setkání se spisovateli, ilustrátory a osobnostmi literárního světa. S jednou z nich jsme měli možnost se již poznat a spolupracovat s ní. Spisovatelka Klára Smolíková společně s dětmi naší školy *„streamovala“* výukový program na téma komiks pod názvem Mluvíme v bublinách.

Lenka Cvrková, Petra Dařílková, Monika Kulhánková
ZŠ Školní a Knihovna Jana Drdy

Tip: Co ještě dělat s dětmi o prázdninách?

Prázdniny se nám zhouply do druhé půlky a vypadá to, že hezkých dnů si ještě užijeme. Což takhle jeden z nich věnovat přírodě a jejím obyvatelům?

Vyrobíme si s dětmi hmyzí hotýlek. Budeme k tomu potřebovat bedýnku, nejlépe z překližky. Tu získáme lehce v obchodě, kde prodávají zeleninu. Měla by mít na sobě různé otvory (pokud je nemá, tak nebude problém vyvrtat pár dírek). Bedýnku rozdělíme na několik dílků, přitlučeme střechu a nazdobíme podle vlastní fantazie. My jsme na střechu a dělicí příčky použili tvrdou lepenku, vy samozřejmě můžete použít i něco trvanlivějšího. Pak už jen vyrazíme do přírody, posbíráme materiál, kterým zasteleme jednotlivé pokojíčky (mech, šišky, listí...) a najdeme vhodné místo, kam hotýlek umístíme. Doporučuji opakovanou kontrolu objektu. Pokud děti objeví nějakého hmyzího obyvatele, který nepohrdl jejich kreativitou, budou nadšeny nejméně tak, jako při vlastním budování hmyzího hotýlku.

Monika Kulhánková
Knihovna Jana Drdy

Vzděláváme nejenom pedagogy

Projekt Místní akční plán vzdělávání II na území Příbramska, na kterém pracuje tým složený ze zástupců města Příbram, Místní akční skupiny Brdy a Místní akční skupiny Podbrdsko, pokračuje ve snaze přinést zajímavé vzdělávací aktivity nejenom pro pedagogy, ale také nově pro širokou veřejnost.

V květnu jsme zahájili online cyklus rodičovských kaváren, který se setkal s velkým zájmem ze strany rodičů dětí, pro které je určen. S Evou Burdovou jsme se věnovali tématu Jak předcházet šikaně a kyberšikaně u vlastních dětí. Lektorka si připravila povídání o znacích šikany a kyberšikany, jejich odlišnostech, možnostech rodiče těmto jevům alespoň částečně předcházet. V rámci semináře jsme se pokusili najít odpovědi na otázky – co mohu já jako rodič udělat, aby moje dítě mělo dostatečné sebepojetí, jak ho mohu ochránit? Čeho si všímat? Jak být proaktivní v prevenci?

Další rodičovská kavárna opět se stejnou lektorkou se věnovala velmi aktuálnímu tématu – jak posílit duševní zdraví dětí nejen v koronakrizi a sám zůstat v klidu. Hovořilo se o charakteristikách současného dětství, jak je těžké zvládat distanční výuku a návrat do školy. Ale také o tom, jak mohou rodiče dítě posílit a pomoci mu zažít úspěch, jak být rodičem, který dokáže vlastní dítě posilovat a zajistit mu tak dostatečné sebepojetí a sám sebe zbytečně nestresovat. Hodnocení účastníků bylo velmi kladné. Cyklus rodičovských kaváren bude pokračovat od září, proto sledujte naše internetové stránky mappribram.cz a facebookovou stránku *„Místní akční plán ORP Příbram“,* kde naleznete aktuální informace nejen k plánovaným rodičovským kavárnám.

Snažíme se přinést zajímavá témata vzdělávacích aktivit pro pedagogy. Semináře určené pedagogům se věnovaly například těmto tématům: Diagnostika a rozvoj schopností dítěte předškolního věku; Šikana a kyberšikana; Syndrom vyhoření a motivace; Formativní hodnocení. Máme radost, že jsou ze strany účastníků velmi kladně hodnocené a provází je široká účast z celého Příbramska.

Tým projektu MAP ORP Příbram

HFAD: Znovu a znovu odložený a rozdělený, přesto plný života a nekonečné energie

Závěrečné srpnové dny nám nepřinášejí jen konec prázdnin, ale také zahájení druhé, netradičně podzimní části festivalu, který do příbramského regionu již 52 let přivádí přední umělce z oblasti klasické hudby. Jedno ze základních omezení doby covidové znamenalo ukončení naprosté většiny uměleckých činností a samozřejmě i zákaz konání koncertů.

Z důvodu pandemie byl 52. ročník Hudebního festivalu A. Dvořáka Příbram, plánovaný na jarní měsíce roku 2020, zrušen a přesunut na rok 2021. Ten však jeho pořadatele postavil před stejnou otázku: rušit, nebo přesouvat? A jelikož slavné přísloví říká, že naděje umírá poslední, padlo rozhodnutí rozložit festival na jarní open-air část a podzimní část ve standardním režimu. Od konce května do konce června se tak ihned po uvolnění situace podařilo realizovat čtveřici koncertů, které svým radostným vyzněním předurčovaly vývoj dalších dnů.

VYDAT SE DO SVĚTA KRÁSNÝCH MELODIÍ

Nyní stojíme na prahu podzimu a doufáme, že se spolu s řadou vynikajících umělců, virtuosů ve svém oboru, vydáme do světa krásných melodií, světa, který nám dá zapomenout na dobu plnou omezení a připomene původní téma festivalu – lásku a přátelství, které provázely život Antonína Dvořáka. Je zvláštní, jak téma, určující dramaturgii jednotlivých koncertů, zvolené před téměř třemi lety díky letmému rozhovoru o zvláštním, uctivém stylu Mistrových dopisů, podepisovaných *„Váš oddaný Antonín Dvořák“*, rezonuje nyní světem. Vždyť doba, kterou jsme prožili, na jasných příkladech ukázala, jak nezbytná je pro jednotlivce možnost být se svými blízkými, ať již se jedná o rodinu či přátele.

Festival zahájí koncert našeho předního ansámblu specializujícího se zejména na barokní hudbu – Barocco sempre giovane. Spolu s nimi 28. srpna v bazilice na Svaté Hoře vystoupí varhaník Pavel Svoboda.

Rodinná sepjatost definuje jedinečnou hudební událost, kdy 1. září v Divadle A. Dvořáka Příbram vystoupí všichni virtuosové rodiny Klánských spolu s Epoque quartetem a Belfiato Quintetem. Profesora Ivana Klánského jsme se zeptali, jak vnímá uměleckou kariéru svých pěti dětí a zda společná profese ovlivňuje rodinné vztahy.

Ivan Klánský: Jako otec vnímám uměleckou kariéru svých dětí pochopitelně s velkou radostí a mohu neskromně říct i s pýchou. Na druhou stranu jako profesionální hudebník a vysokoškolský pedagog vidím velmi přesně, co dnes kariéra v hudbě obnáší – kromě talentu a píle i dávku štěstí, zdravotní předpoklady, být komunikativní, přátelství se slušnými lidmi a neustále o svých kvalitách na každém vystoupení přesvědčovat. V hudbě není žádná konečná, kdy si mohu říci, teď už vše umím a budu vždy respektován. Naopak pády bývají vždy rychlejší a bolestivější než vzestupy. Proto kariéru svých dětí pečlivě sleduji a snažím se jim tyto zásadní věci občas připomínat. Naše rodinné vztahy jsou zaplaťpánbůh naprosto skvělé, a proto občasné

společné muzicírování je takovou třešničkou na dortu, která nám všem přináší radost a pobavení. Věřím, že se tato atmosféra přenáší i na naše posluchače.

TÓNY I CITACE Z DOPISŮ

Osmého září uplyne 180 let od narození Antonína Dvořáka. Jako narozeninové přání zazní v tento den v Divadle A. Dvořáka Příbram tóny jeho Rusalky v podání Národního divadla Brno. O den později pak jako pokračování tohoto blahopřání vyslechneme v sále Městského úřadu Březnice nejen tóny jeho skladeb, ale také citace z dopisů rodině i přátelům, které přednese sopranistka Martina Kociánová za doprovodu harfistky Kateřiny Englichové. Jaké pocity provázejí umělce na koncertu po době covidové?

Kateřina Englichová: Jsou to pocity milé, až adrenalinové. Musím říct, že po smršti letních koncertů se ani neodvažuji myslet na podzim. Držme si palce, abychom byli opravdu již po době covidové… tak jednoduché to asi nebude, ale věřme, že se postupně situace ustálí. Chtěla bych poděkovat všem pořadatelům, kteří se nevzdali, koncerty překládali donekonečna a nám tím umožnili nehrát si jen tak pro sebe v obýváku. Jim patří obrovské uznání.

Třetím dílem skládanky k poctě Antonína Dvořáka bude Benefiční koncert pro vilu Rusalku, spojený s mimořádným otevřením vily pro veřejnost. I tento koncert se ponese v duchu rodinného *„muzicírování“*, protože vedle manželů, virtuosů Terezie Fialové (klavír) a Jiřího Bárty (violoncello), vystoupí jako hosté děti Jiřího Bárty: Josef a Ayla Bártovi. Co společný život dvou virtuosů přináší – a je něco, co naopak bere?

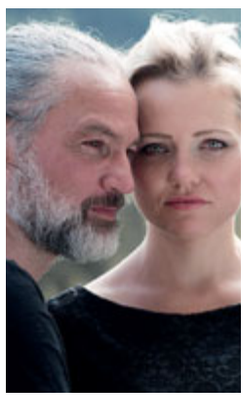

Terezie Fialová: Hudbou je naše domácnost prostoupena od rána do večera – ať už při cvičení a společném zkoušení nebo diskuzích o ní. Mimoto za koncerty jsme i v době předcovidové často společně cestovali i do dalekých zemí. Samozřejmě to mezi námi zajiskří spory třeba nad tempy nebo intonací, ale řekla bych, že i díky hudbě nám odcizení nehrozí. Náročné je to vše zorganizovat, potom přicházejí na pomoc babičky, chůva nebo třeba i pořadatel jezdící s kočárkem kolem sálu během koncertu. Je to ale cesta dobrodružná, každý den jiná a doufáme společně, že výmolů na ní bude co nejméně a že si ji budeme moci co nejdéle společně užívat.

POCHOD ZAKONČENÝ HUDBOU

Týden věnovaný oslavám výročí 180. narození, během něhož se v neděli 12. září vydáme na turistický pochod Dvořákova Vysoká, organizovaný Knihovnou Jana Drdy a zpestřený otevře-

Hudbou je naše domácnost prostoupena od rána do večera – ať už při cvičení a zkoušení nebo diskuzích o ní.

ním vily Rusalky pro účastníky pochodu, zakončíme dvěma koncerty v Památníku A. Dvořáka ve Vysoké u Příbrami. Nejprve si 12. září vychutnáme hlasy laureátů Mezinárodní pěvecké soutěže Antonína Dvořáka v Karlových Varech a o dva dny později, 14. září, nás čeká premiéra komponovaného pořadu navazujícího na populární immersive koncerty z let 2018 a 2019: Antonín Dvořák a jeho vliv na americkou hudbu. Jejich tvůrce a zároveň průvodce večera, indický dirigent Debashish Chaudhuri, se stal v posledních letech odborníkem na Dvořákovy americké žáky. Kdo z nich vás nejvíce oslovil a kdo byl největším překvapením?

Debashish Chaudhuri: Největším překvapením nebyl jeden člověk, ale celkový Dvořákův

vliv na vznik *„americké školy“*, kde rozkvetlo tolik unikátních skladatelských osobností a následně i jejich žáků. Je těžké vybrat jednoho, protože jsou poměrně odlišní. A to je právě to, co Dvořák podporoval, jejich unikátnost a hudební osobitost. Skladatelé často uspěli v oblasti vážné hudby i v jiných žánrech a také přispěli k vývoji jazzu.

V sobotu 18. září se přesuneme na další z Dvořákových milovaných míst. Přední český klarinetista Karel Dohnal se představí publiku spolu se smyčcovým triem České filharmonie na koncertě v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Třebsku. Kostelík, do něhož chodil velmi často hrát na varhany A. Dvořák, patří k těm malým kostelům, které člověka osloví svojí zvláštní atmosférou. Liší se pro umělce nějak koncerty v kostelích a ve standardních sálech? Zvlášť v případě tak markantního spojení slavného skladatele a daného místa?

Karel Dohnal: Jako umělci se potýkáme se spoustou věcí, se kterými se ve standardních koncertních sálech nesetkáváme tak často. Počínaje

nízkou teplotou, pokud je koncert v chladnějším období, přes složitější možnost převlékání, někdy horší osvětlení až po typickou *„kostelní“* akustiku. Přes všechna tato úskalí však koncerty v kostelích mám velmi rád. Vždy jsou jedinečné a prostředí, ve kterém se hraje, je velmi inspirativní. Vzniká neopakovatelná atmosféra, kterou cítím já jako interpret, tak i posluchači. Na koncert v Třebsku se těším o to víc, že tento kostelík je pamětníkem hry samotného Antonína Dvořáka.

Pochopila som, že vrátiť sa na pódiá už nebude také jednoduché a nič nebude ako pred tým.

V pátek 24. září proběhne již pátý ročník Dne s Antonínem Dvořákem. Opět se můžeme těšit na několik koncertů situovaných do *„staré“* Příbrami a více než desítku pořadů pro děti z mateřských i základních škol a gymnázií.

„Koncert kvarteta, jehož členů bude pět“, tak by mohla vypadat poněkud nevážná pozvánka na koncert Zemlinského kvarteta, který se uskuteční 25. září v Galerii Františka Drtikola Příbram. V časech pandemické krize právě Zemlinského kvarteto dokázalo zůstat nejen *„funkční“*, ale vytvořilo řadu krásných projektů, včetně několika dvořákovských. Co vás drželo *„při životě“*?

Petr Holman: Doba koronavirová pro nás byla (stejně jako pro ostatní hudebníky) velmi obtížná. Naše kvarteto nebylo zase až tak činné jako jiní, jelikož náš violoncellista trávil většinu tohoto období s rodinou ve Švýcarsku, ale nějaké aktivity

nám naštěstí zůstaly. Především to byla naše vlastní série *„4plus“* v Městské knihovně a v jejím rámci náš velký projekt pro rok 2021 - kompletní provedení smyčcových kvartetů Antonína Dvořáka v Praze. Tato série byla připravována dlouho dopředu. Jelikož bylo domluvené, že se všechny koncerty budou stejně natáčet, bylo rozhodnutí o online vysílání těchto vystoupení nasnadě. Byli jsme také pozváni, abychom natočili online koncerty pro jiné pořadatele - Svatováclavský festival v Ostravě, Beethovenův festival v severních Čechách, švédský festival Frontside v Göteborgu a další. Natáčeli jsme také pro Český rozhlas, a díky všem těmto akcím jsme dokázali určitým způsobem fungovat. I když musím říci, že hrát online koncert před prázdným sálem je občas poněkud frustrující. Držely nás však vzkazy našich posluchačů a fanoušků. Pro mnohé z nich byly prý naše online koncerty jedním z mála světlých okamžiků v této nehezké době, a to nám dodávalo sílu. Viděli jsme, že tyto koncerty nějaký smysl přece jen mají.

DVOŘÁK, ARMSTRONG, BEATLES I METALLICA

Crossover koncert jako vždy rozezní sál Domu Natura. V pondělí 27. září posluchače v podání Unique Quartetu potěší celá plejáda skladeb v rozmezí Humoresky A. Dvořáka přes melodie L. Armstronga, Beatles, A. Piazzolli nebo R. Charlese až po Adele či Metallicu. Naopak koncert v zrcadlovém sále zámku Dobříš se nese vždy ve znamení klasické noblesy. Pražští komorní sólisté, kteří zde vystoupí 30. září, jsou naším nejdéle působícím smyčcovým orchestrem. V jeho čele stojí naopak nejmladší laureát Mezinárodní soutěže Pražského jara a nejmladší sólista SOČRu Jan Mráček. V současné době koncertní mistr České filharmonie řídí ansámbl společně se světově uznávaným hornistou Radkem Baborákem. Ansámbl se představí dvojicí serenád, které připomenou přátelské vztahy A. Dvořáka a P. I. Čajkovského. Co pro vás znamená přátelství? A je svými vzájemnými vazbami právě PKS nějak zvláštní?

Jan Mráček: Přátelství je nezbytná součást života samotného, bez přátel je pouze samota. Stejně tak se promítá do hudby, kde je obrovský rozdíl mezi muzicírováním přátel, anebo cizích lidí. Hudba jako taková je nehmotná, a přesto

existuje a prohlubuje lidské emoce, stejně jako přátelství, a tak si myslím, že právě v tom jsou PKS jedineční a jejich předností je právě až hmotná atmosféra hudebního přátelství mezi všemi členy.

Slavnostní závěrečný koncert, plánovaný původně jako koncert zahajovací, proběhne v Divadle A. Dvořáka Příbram 12. října. Vystoupí na něm slovenští pěvci Lenka Máčiková Kusendová a Ondrej Šaling v doprovodu Moravské filharmonie Olomouc pod taktovkou Jakuba Kleckera. Součástí koncertu bude obnovená premiéra díla moravského skladatele poloviny 20. století Rudolfa Heidera, která připomene linii přátelství, pro-

Pokračování na str. 22

Dokončení ze str. 21

pojující A. Dvořáka, L. Janáčka a jejich žáky a následovníky. Během covidových opatření patřili pěvci k těm nejvíce zasaženým profesím v umělecké sféře, neboť zákaz zpívání se dotkl jejich bytostné podstaty. Jaké pocity provázejí umělce v takové době a co cítí ve chvíli, kdy může opět vstoupit na scénu nebo koncertní pódium?

Lenka Máčiková Kusendová: Keď celá pandémia začínala u nás na Slovensku, neuvedomovala som si, čo to celé spôsobí a na ako dlho. Pozerala som do kalendára a postupne škrtala koncerty a predstavenia. Z toho prvotného šoku ma hravo dostávali moje dcéry, s ktorými sme sa doma hrali, učili a vychutnávali si rodinný čas. V lete sme sa dostali do relatívneho pracovného kolobehu a odohrala som i zopár predstavení. Dosť ma zasiahla druhá vlna na jeseň 2020, keď sa opäť všetko zavrelo. Pochopila som, že vrátiť sa na pódiá už nebude také jednoduché a nič nebude ako pred tým. Vďaka podpore rodiny som aj toto obdobie ustála v psychickej pohode a viere, že to zvládneme. Spievať opäť po dlhšej dobe je výnimočný pocit radosti, vďačnosti a dojatia. Ja to pociťujem, akoby som sa prebúdzala zo zlého sna a o to viac si vychutnávam tú ozajstnú radosť z práce, čo ma napĺňa.

Doufáme, že se naděje nás všech naplní a budeme se nejen letos, ale již napořád setkávat bez omezení jak s krásnou hudbou, tak s lidmi nám drahými a blízkými.

■ **Albína Dědičík Houšková**
Hudební festival A. Dvořáka Příbram

Na kole s Ladislavem Sitenským

Do neděle 26. září letošního roku můžete v příbramské galerii zhlédnout výstavu fotografií Ladislava Sitenského a zároveň se seznámit s peripetiemi vzniku knihy Putování na kole.

I tyto snímky zhlédnete na probíhající výstavě fotografií Ladislava Sitenského. Repro: Galerie Františka Drtikola

Ladislav Sitenský (1919-2009) patří mezi nejvýznamnější české fotografy druhé světové války a je nejslavnějším fotografujícím vojákem západní fronty bývalého Československa. Za komunismu téměř nevystavoval - jeho publikace o 312. stíhací peruti byla v době února 1948 komunistickým režimem zlikvidována. Po roce 1989 se dostalo zasloužené pozornosti jeho do té doby zapovězeným cyklům: leteckým válečným hrdinům, fotografiím skautingu, reportáží z pohřbu Tomáše Garrigua Masaryka a dalším.

Byl ovšem také typickým představitelem fotografa československých meziválečných lifestylových obrázkových magazínů, na které navázal v druhé polovině padesátých let obrazovými vlastivědnými a cestovními publikacemi. Příběh vzniku jedné z nich se stal inspirací pro naši výstavu.

Na základě Sitenského úspěšné obrazové publikace Na řeku (Olympia, 1958), kde spoře oděné dívky a chlapci jezdí na loďkách po českých řekách a objevují jejich romantická zákoutí, připravil autor scénář další publikace. Ovlivněn filmovým propagačním snímkem z Apeninského poloostrova, ve kterém *„italské krásky“* putující na kolech ukazují hrady a zámky, vytvořil koncepci pro českou adaptaci pod názvem Putování na kole a během jednoho léta i fotografie do plánované knihy. Redaktor ji odmítl, doporučil Sitenskému dívky nahradit chlapci, a tak v létě 1959 vyjel fotograf s pěti mladými muži na obdobnou cestu.

Varianta s chlapci opět u cenzorů neprošla a nebyla vydána. Sitenský se obrátil na soud, ve kterém ho zastupovala právnička Dagmar Burešová. Spor vyhráli a publikace především s chlapeckým zastoupením vyšla v roce 1963, doplněná ovšem snímky zemědělských strojů a záběry z továren, zatímco kostely a kapličky se z knihy vytratily.

Prázdninová výstava v Příbrami je sestavená z původní, dívčí verze, na základě badatelské práce v archivu Ladislava Sitenského. Výstavu doplňuje také mládenecká verze cykloputování po středních a jižních Čechách z přelomu 50. a 60. let 20. století. Diváci zažijí fotografie z doby, kdy kolo bylo na silnicích běžnější prostředek než automobil. Kurátorem výstavy je Jan Freiberg a odborně spolupracovala Adéla Kándlová, vnučka Ladislava Sitenského. K výstavě vychází publikace podpořená grantem Ministerstva kultury ČR.

■ **Jan Freiberg**
Galerie Františka Drtikola

Další program GFD

Adam Štech - Adam´s Family
do 3. října 2021
Obrazy Adama Štecha připomenou skládačky ze slavných reprodukcí z galerijního obchodu. Jenže poskládaných trochu potměšile. Vlevo je Braque, vpravo Picasso, k tomu portrét Miloše Zemana jako od Kubišty, jinde skupinka velkých hlav jako od fotografky Cindy Sherman. Fragmenty z dějin umění, někdy malá citace pro zasvěcené, jindy velkolepě přednesená symfonie starého mistra na plátně. Adam Štech se narodil v roce 1980. Vystudoval malbu v roce 2008 v ateliérech Jiřího Sopka a Vladimíra Skrepla na pražské AVU.

Virtuální realita - Měkká aréna
stálá expozice
Od konce roku 2020 galerie disponuje novým progresivním výstavním prostorem. V duté měkké soše od Vojtěcha Rady, která je sama o sobě uměleckým dílem, si nasadíte brýle HTC Vive a můžete zažít několik málo desítek uměleckých děl nebo populárních her ve virtuální realitě.

14. Příbramská svatohorská šalmaj

PŘÍBRAM

Středočeský kraj

11. 9. 2021

10.00–23.00 hod.

Svatá Hora

- Ginevra
- Rosenthal na Toufarově louce
- Ukázka starých řemesel
- Šermířské vystoupení
- Rytíři Koruny české
- Středověký trh
- Ukázky dravců
- Lukostřelba
- Bra Agas

Běh hasičů do Svatohorských schodů · vstup zdarma · salmaj.pribram.eu

MONS SACER BASILICA MINOR

Pomáháme srdcem letos na Hořejší Oboře

Poslední srpnový pátek bude Dvořákovo nábřeží patřit DC ADRA Příbram a akci Pomáháme srdcem, která bude plná hudby, radosti a soutěží, a to vše s charitativním podtextem.

V pátek 27. srpna se můžete zúčastnit druhého ročníku zábavné charitativní akce Pomáháme srdcem. Jedná se o pestré odpoledne plné hudby, radosti, občerstvení, cen a pomoci. Akce, která se koná na podporu Dobrovolnického centra ADRA Příbram, se uskuteční na Dvořákově nábřeží v lokalitě Hořejší Obora.

Můžete se těšit na výrobky z naší tvořivé dílničky a nebudou chybět ani mobilní stánky s oblečením či školními pomůckami. Vše si budete moci pořídit za dobrovolný dobročinný příspěvek. Soutěžící budou moci zdolávat zábavnou opičí dráhu plnou hravých aktivit, na jejímž konci čeká každého odměna. Událost je zaměřena především na školáky chystající se do nového ročníku. Na stáncích našeho centra se můžete seznámit s organizačním týmem DC ADRA Příbram a jejími projekty. Zpestřením dne budou láskyplní čtyřnozí mazlíčci spolku Pessos, vyzkoušet si můžete také první pomoc u zástupců Červeného kříže.

■ **Michaela Račanská**
DC ADRA Příbram

Centrum „civilek“ funguje online i offline

Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR a konkrétně jeho Komunitní centrum Příbram pokračuje se svými aktivitami. V následujících týdnech se klienti mohou těšit na tréninky paměti, posezení s hudbou nebo taneční odpoledne a cvičení.

Příbramské komunitní centrum vedené Alenou Kasíkovou pokračuje ve své činnosti. Pandemie přesunula některé aktivity komunitního centra do online prostoru a centrum se stalo opravdovou komunitou pro většinu klientů – v online i offline významu. Pracovnice centra se klientům věnovaly a pomáhaly jim s registrací na očkování, Sčítání 2021, podávaly jim aktuální informace o činnosti a o pandemii.

Online aktivitou se staly tradiční tréninky paměti, ovšem offline aktivitou zůstala posezení s hudbou, která se po rozvolnění konala s ještě větší energií. Klienti se naučili pracovat s nástroji video hovorů a aktivně je využívali. Nově centrum začalo pořádat výměnný bazárek, který se těší velké oblibě klientů. Rekondiční pobyty pro tento rok jsou od první chvíle zcela zaplněny, ale těšit se můžete na taneční odpoledne, cvičení nebo na tréninky paměti tak, jak jste na ně zvyklí. Osobně, telefonicky a e-mailem příbramské centrum poskytuje právní poradenství, je schopno předat příslušné kontakty a také zajistit doprovod na úřad nebo k lékaři.

Populární jsou taneční odpoledne. *Foto: SPCCH*

Projekt centra podporuje Úřad vlády ČR. Více se dozvíte na webu komunitního centra Příbram civilky.cz/kc-pribram.

■ **Martina Křtěnová**
Centrum služeb SPCCH v ČR

Denní stacionář slaví deset let existence

Denní stacionář je jednou ze služeb, které nabízí Charita Příbram. V letošním roce si připomíná deset let od založení, ke kterému došlo v červenci 2011.

Letošní rok se pro Charitu Příbram nese ve znamení oslav. Jejich hlavním bodem byl na konci června slavnostní oběd v restauraci Šalanda, na kterém se sešli bývalí i současní klienti, pracovníci a dobrovolníci, kteří se za dekádu fungování stacionáře nějakým způsobem zapsali do jeho historie. Na programu byla kromě oběda o třech chodech také hudba v podání kapely Petr Novák Revival. Prvního července – na den přesně deset let od otevření denního stacionáře – se pak konala velká mše u příležitosti tohoto výročí. Na konci měsíce se také uskutečnilo setkání pracovníků a klientů Charity s představiteli města Příbram. *„Stacionář vznikl před deseti lety jako místo setkávání u nás v Charitě s lidmi, kterým pomáháme. Charita vždycky pomáhala hlavně v terénu, v domácnostech. Pak se ale ukázalo, že je dobré pomáhat i někde na naší půdě, a to byl vlastně důvod vzniku stacionáře,“* řekl Jiří Kala, ředitel Charity Příbram. Poslání denního stacionáře je po celou dobu stejné. Slouží jako místo setkávání a péče o osoby se sníženou soběstačností – nejčastěji o seniory a lidi s tělesným nebo mentálním postižením. Pro klienty je připravován takový program, aby docházelo k rozvoji jejich dovedností, trénování paměti a celkové aktivizaci. Ve stacionáři proto hrajeme hry, čteme, cvičíme, vyrábíme, pečeme, zpíváme, luštíme křížovky a vyrážíme na procházky a malé výlety. Charita Příbram spolupracuje i s MŠ Kličkova vila a knězem, který pravidelně dochází na bohoslužby.

■ **Tereza Pahorecká**
Charita Příbram

O kamenivu z hald pro D4 není rozhodnuto

Odvaly na Příbramsku obsahují přes 40 milionů tun materiálu z uranové činnosti. Více než milion tun by se dalo použít na dostavbu dálnice D4 a další statisíce tun pro obchvat Příbrami. Zahájením stavby D4 před několika týdny ožily diskuse o tom, zda mají odvaly zůstat, nebo se odtěžovat dál.

Odval v blízkosti Brodu. *Foto: archiv*

V minulém čísle Kahanu (7/2021) jsme psali o zahájení dostavby dálnice D4 od Hájů směrem k Písku. Stavba, již má v rámci projektu partnerství soukromého a veřejného sektoru na starosti společnost DIVia stavební, vzbudila pozornost mezi těmi, kteří se zajímají o využití kameniva z odvalů v blízkosti Příbrami. Jak známo, haldy vznikly v období těžby uranu a nacházejí se východně od města v blízkosti obcí Háje, Dubenec, Lešetice, Brod či Bytíz. Dlouhodobě se vede debata, zda má probíhat odtěžování na současných, případně dalších odvalech. A to například za účelem využití jako stavebního kameniva v podložních vrstvách silnic a dálnic. *„V souvislosti s dostavbou D4 jednáme se společností DIVia o možnosti dodávky stavebního kameniva. Pro tento účel máme povoleny dva odvaly, a to odvaly šachet 19 a 11. Oba prošly povolováním EIA (vyhodnocení vlivů na životní prostředí - pozn. red.) a mají souhlasné stanovisko k odtěžbě, rovněž máme povolení Obvodního báňského úřadu a bylo vydáno rozhodnutí k povolení odtěžby,“* sdělil Zbyněk Skála, ředitel odštěpného závodu Správy uranových ložisek státního podniku DIAMO.

Smlouva na dodávku kameniva se společností DIVia však uzavřena ještě nebyla. Tuto skutečnost potvrdila také Iveta Štočková, tisková mluvčí společnosti Eurovia CS (DIVia je 100% dceřinou firmou Eurovie CS): *„V současné chvíli probíhá ověřování vhodnosti materiálu pro stavbu. Teprve po zjištění parametrů dokážeme určit jejich vhodnost, či nevhodnost do jednotlivých částí projektované komunikace.“* Aktuálně podle ní pro stavbu neprobíhá žádný odběr tohoto materiálu, a to ani od společnosti Ecoinvest, která má už fungující provoz na výrobu tříděného drceného kameniva v blízkosti Bytízu.

PROBLEMATICKÝ MATERIÁL I TĚŽBA

S těžbou kameniva pro D4 nesouhlasí Petr Kareš, někdejší příbramský zastupitel, jehož firma Radon Expres se mj. zabývá měřením radonového rizika. Upozornil, že kamenivo je nejen radioaktivní, ale také obsahuje těžké kovy. Na poznámku, že se má z hlediska radioaktivity kontrolovat každá naložená lžíce, uvedl: *„Radioaktivní smolinec může být uzavřený, problém nastane, až se to začne drtit. Jemná frakce je to nejnebezpečnější, protože zvětšujete objem ploch, kde může docházet k uvolňování škodlivin a malé částice lehce migrují a zvětrávají.“* Podle něj také není nic známo o technologii, kterou se má materiál zpracovávat, aby se odstranily těžké a barevné kovy a jejich sloučeniny. *„S dostatečnou kvalitou separace a denním objemem zpracovaného haldového materiálu to efektivně nefunguje nikde v Evropě. Jsem zvědav, až k tomuto uzavřenému a nepřístupnému zařízení DIAMO pustí odborníky a zástupce obcí. Zajímá mě to perpetuum mobile, které pomocí jedné technologie odstraní olovo, měď, zinek, arsen, stříbro a železo,“* podotkl ironicky Petr Kareš. Připustil pouze, že v rámci takového zařízení umístěného na haldu lze po detekci záření odstranit proudem vzduchu radioaktivní prach. *„Ale zbavit se těžkých kovů předpokládá nasazení skutečně sofistikované technologie, která na trhu není. Navíc množství obsahu barevných a těžkých kovů v celém tělese haldy nebyl nikdy seriózně zjišťován,“* dodal Petr Kareš. Podle něj je také chyba rozebírat haldy, které se po 30 letech staly krajinotvorným prvkem a hostí vzácné živočišné nebo rostlinné druhy. A současně zapochyboval o tom, že nesourodé kamenivo, které se na odvalech nachází, představuje správný stavební materiál pro podloží dálnice.

S MALÝMI RIZIKY SE TĚŽÍ DESÍTKY LET

Opačný pohled na využití odvalů zastává Josef Tomášek z firmy Středisko odpadů Mníšek, jehož firma zpracovávala posudky na využití tříděného kameniva hned u několika projektů (realizovalo se např. využití kameniva z haldy č. 11 pro stavbu dálnice v úseku R4 Skalka - křižovatka II/118). Připomněl, že odtěžování odvalů probíhá už několik desetiletí: *„Nejedná se tedy o činnost novou, ale o činnost, která je dlouhodobě prováděna při dodržování podmínek příslušných rozhodnutí správních orgánů, včetně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost a relevantních legislativních předpisů.“* Nikdy podle něj nebylo potvrzeno, že při odtěžbě a následné úpravě dochází k významného ovlivnění prachovými částicemi a podstatné hlukové zátěži. Josef Tomášek také upozornil, že botanický průzkum z roku 2016 poukázal na to, že porost v koruně a svazích odvalů lze až na výjimky charakterizovat náletovými křovinami a dřevinami. Na odvalech č. 11 a 19 nebyl podle něj objeven žádný zvláště chráněný druh rostlin a jen běžné druhy živočichů (někteří botanici tento závěr zpochybňují a upozorňují na výskyt vzácných i ohrožených druhů rostlin). *„Stejně tak nebylo potvrzeno, že při odtěžbě odvalů dochází k vyššímu uvolňování radonu do okolí - naopak odtěžbou odvalů dochází k snížení celkové radiační zátěže v oblasti,“* uvedl Josef Tomášek ve svém článku o odvalech. Podle něj je reálné odtěžbou některých hald dosáhnout uvolnění plochy více než 90 hektarů, které mohou být využity v rámci rozvojových plánů obcí.

OBCE SE BRÁNÍ ROZKLADY I ŽALOBAMI

Vloni na podzim ministerstvo životního prostředí vydalo povolení k těžbě hald. S využitím materiálu už dříve vyjádřil souhlas také Středočeský kraj ještě pod vedením hejtmanky Jaroslavy Pokorné Jermanové. Obce v okolí včetně Příbrami na tuto skutečnost zareagovaly takzvaným rozkladem (více v Kahanu 12/202), kdy rozhodnutí napadly. *„Při vyhodnocování materiálů, které jsme obdrželi od ministerstva životního prostředí, bohužel zjišťujeme, že některé naše požadavky založené na vyjádření odborníků nebyly reflektovány. Z tohoto důvodu se město Příbram připojí k dalším obcím a proti tomuto rozhodnutí podá rozklad,“* uvedl vloni na podzim příbramský starosta Jan Konvalinka. Dnes již víme, že rozklad nepřiměl dotčené orgány ke změně rozhodnutí. Příbramský starosta nechce situaci dále příliš komentovat, protože ohledně toho, jak se správní orgány vypořádaly se vznesenými námitkami, podalo město žalobu.

Už v minulosti obce požadovaly vypracování velké EIA, která by se mj. zabývala zátěží, hlukem, prašností či emisemi při přepravě materiálu na stavbu komunikací. A rovněž se věnovala zmíněnému tématu těžkých a barevných kovů. Obcím také vadilo, že se současné rozebírání hald posuzuje analogicky s tím, jak se haldovina zpracovává na bývalé úpravě 1. Máj - Bytíz, kde však probíhá uzavřené drcení a třídění, je zachytáván prach a odpadní vody směřují na odkaliště.

Stanislav D. Břeň

Od Žďákovského mostu naučnou stezkou na zámek Orlík

Zámek Orlík a jeho rozsáhlý zámecký park – opravdu inspirativní místo, jež je možno navštěvovat opakovaně, a přece se nikdy neomrzí. Jde jen o to, jak každou návštěvu pojmout a naplánovat.

Zámek Orlík je cílem mnoha turistů z blízkého i vzdálenějšího okolí. *Foto (2x): Jaroslav Hodrment*

Zámek Orlík - původně pevnost, orlí hnízdo vysoko nad řekou, později královský hrad, jenž prošel mnoha přestavbami - je dnes turistickou perlou středního Povltaví a zároveň významným přístavištěm osobní lodní dopravy. Současným majitelem je Jan Nepomuk Schwarzenberg, syn Karla Schwarzenberga. Prohlídky zámku (s možností vystoupat na věž) trvají asi 60 minut, sezona se počítá od dubna do října, zavírací den je pondělí.

Schwarzenberská hrobka v severní části parku

Pozoruhodné je také okolí zámku, a to nejen pěkné pohledy na Orlické jezero, ale zejména rozsáhlý a udržovaný zámecký park a Schwarzenberská hrobka v jeho severní části.

Vydejme se od Žďákovského mostu po Naučné stezce Orlík - Zvíkovské Podhradí, tentokrát směrem k zámeckému parku. Lesní cesta s výhledy na jezero a Žďákovský most nás dovede ke klesající lesní silničce ještě lemované osmihrannými patníky, původně vedoucí do osady Žďákov, dnes končící v zátoce sloužící jako improvizované přístaviště. Odtud po stezce vystoupáme k jižní hranici zámeckého parku. Odbočkou ze stezky je krátká klesající pěšina, končící na skalnatém ostrohu, vklíněném do jezera, ze kterého je pěkný panoramatický rozhled. Zde se můžeme na chvíli zastavit a zblízka pozorovat provoz všeliké lodní dopravy na Orlickém jezeře.

Zámecký park, dendrologický ráj, vznikal v průběhu 19. století pod péčí vídeňského zahradníka Karla Reinla a otce a syna Fikarových. Informační tabule znázorňuje mapu stanovišť 37 vzácných stromů, doklad z roku 1817 ovšem praví, že zde bylo vysázeno dokonce 460 000 exotických stromů. Milovníka parků odsud zkrátka jen tak nedostaneme. Na dohled od zámku narazíme na pěknou vyhlídku s křížem, vetknutým do kamenného podkladu a pod ním skalní kapličku.

Výlet v kostce

GPS start: Žďákovský most, západní část
49.5042900N, 14.1799847E
Oblast: Střední Povltaví
Trasa: mapy.cz/s/duvamasado
Délka k zámku Orlík: 4,1 km
Typ: pro pěší
Náročnost: nízká
Značení: Naučná stezka Orlík - Zvíkovské Podhradí a spojnice k zámku
Zajímavosti na cestě: zámecký park, vyhlídková místa

Majestátní Schwarzenberská hrobka, patrová budova křížového půdorysu, byla vybudována v letech 1861-64 v působivém novogotickém slohu. V horním patře je kaple pro zádušní mše, v přízemí pak odpočívají téměř všichni Schwarzenbergové orlické větve. Pietní místo je údajně plánováno jako jedna z lokalit pro putovní hudební festival Klasika pod hvězdami.

■ **Jaroslav Hodrment**

Příbram vždy patřila k největším láskám jeho života

Od mládí se v něm potkávaly dvě umělecké touhy – hrát divadlo a malovat. Splnil si obojí. Josef Hlinomaz se proslavil jako velký herec malých rolí i jako naivistický malíř a ilustrátor, který se netajil svou láskou k Příbrami.

Josef Hlinomaz

Josef Hlinomaz se narodil 9. října 1914 v Praze, odkud se rodina krátce po jeho narození přestěhovala do Dobříše a po dvou letech do Příbrami. *„Nastěhovali jsme se do Mariánského údolí. Byla to prudce se svažující ulice, vydlážděná nejkočičejšími hlavami, jaké jsem kdy viděl,“* vzpomínal později ve své knize Majoucta aneb Jsem malující šašour. Jeho tatínek, Václav Hlinomaz, byl příbramským rodákem a významnou postavou zdejšího hudebního života – působil jako řídící učitel, hudební učitel, založil hudební školu a byl předsedou Příbramské filharmonie.

V příbramské sokolovně navštěvoval Hlinomaz koncerty a představení, zároveň tu sám hrál ochotnické divadlo. *„Tam jsem také poznal prvně, jak chutná řev obecenstva a aplaus, když jsem vystupoval zcela opilý na Silvestra ve vlastní hře, napsané dopoledne v den premiéry a proměněné ve veselohru pomocí dvou flašek rumu.“* Na celý život ho pak ovlivnila představení Tůmova biografu v Pražské ulici.

Hlinomaz vynikal v plavání, i proto rád navštěvoval Nový rybník. Když se tu objevil první gramofon na kličku, okamžitě si zamiloval jazz. *„Začínáme té muzice přicházet na chuť. Hrají Hallelujah desetkrát denně, třistakrát za měsíc,“* napsal v Majouctě.

Po maturitě na příbramské reálce studoval dva roky profesuru zeměpisu a kreslení na ČVUT, odkud odešel na hereckou konzervatoř. Po jejím absolvování působil v angažmá v Kladně, v Pardubicích, Praze a Plzni. Během války, kdy byla většina divadel uzavřena, se odstěhoval zpět do Příbrami a vrátil se k malování, které ho také živilo. Cesta hledání jeho výtvarného projevu vedla od napodobování tvorby předních světových osobností moderního umění až k vlastnímu charakteristickému směru, který nazýval surneonaivismem. V něm – s pomocí štětce, barev, notné dávky fantazie a smyslu pro nadsázku – uplatnil i svůj talent vypravěče.

Herecké zkušenosti získával v mnoha divadlech, proslavil se však také ve filmu. Jeho filmografie obsahuje 140 rolí, k nejvýraznějším patří například pistolník Grimpo ve filmu Limonádový Joe aneb Koňská opera (1964), hostinský Palivec v Dobrém vojáku Švejkovi (1956), zápasník Čongr ve filmu Lidé z maringotek (1996) nebo role v televizním seriálu Chalupáři.

Hlinomaz napsal mnoho fejetonů a také dvě knihy, Neuvěřitelný návrat a Majoucta aneb Jsem malující šašour. V obou vzpomíná na Příbram, která – jak uvádí – patřila k největším láskám jeho života. Zemřel na srdeční selhání 8. srpna 1978 na dovolené ve Splitu.

Po stopách Josefa Hlinomaze

NĚKDEJŠÍ SÍDLO FILHARMONIE
Otec Josefa Hlinomaze byl organizátorem hudebního života ve městě, předsedal například Příbramské filharmonii.

PARK STŘELOVNA
S kamarády navštěvoval park při promenádních koncertech, které se tu pravidelně konaly o víkendech.

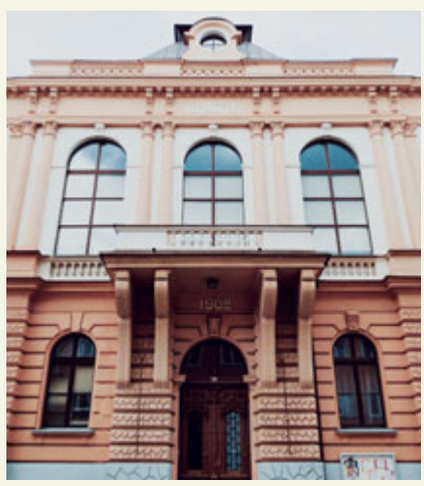

SOKOLOVNA
Do sokolovny chodil na hudební a divadelní vystoupení, později zde sám hrál jako ochotník. Potkal se tu i s Janem Drdou.

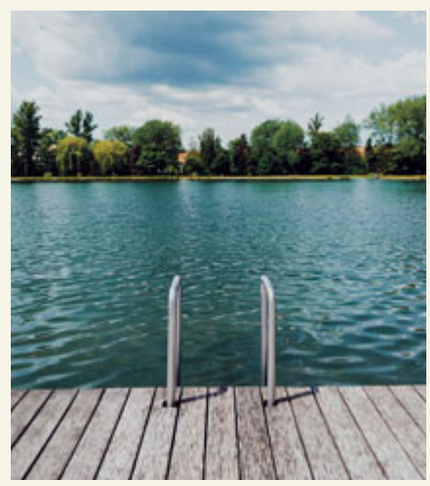

NOVÝ RYBNÍK
Hlinomaz rád plaval. Když se na příbramské plovárně objevil první gramofon na kličku, zamiloval si jazz.

■ **foto: Karolina Ketmanová**

■ **Hana Ročňáková, Václav Bešťák**

Má tři domy, tak mi jeden může dát

Na začátku roku 1896 si devětadvacetiletá svobodná služka Antonie Čížková z Příbrami nechala sepsat udání pro zločin podvodu a křivé přísahy na Bedřicha Kozlíka, majitele domů a obchodníka v Příbrami. Vlastnoručně podepsané ho zaslala c. k. státnímu zastupitelství v Praze. Skrýval se za ním následující příběh.

Život na Rynečku začátkem 20. století, vpravo je vidět dům Kozlíkových. *Foto: soukromá sbírka*

V udání z ledna 1896 Antonie Čížková uvedla, že 13. července 1894 porodila nemanželskou dceru Annu, jejímž otcem je Bedřich Kozlík, u kterého sloužila dva roky, až do 13. září 1893. A i když se mu bránila, několikrát s ní v té době tělesně obcoval. Ještě po opuštění služby vypomáhala na žádost jeho choti Magdaleny v jeho domácnosti 13. října 1893, kdy s ní obcoval naposledy. A protože během té doby neměla tělesný styk s žádnou jinou mužskou osobou, je jeho otcovství nezpochybnitelné.

Tento spor, dnes snadno vyřešitelný nezpochybnitelným testem DNA, byl tehdy rozhodnut rozsudkem, vyneseným na základě soudní přísahy obviněného z 15. ledna 1896, že s Antonií Čížkovou v době od 13. září 1893 do 13. ledna 1894 neobcoval. Antonie Čížková však na Kozlíkově otcovství trvala. Žádala, aby proti Bedřichu Kozlíkovi zakročilo c. k. státní zastupitelství, které udání zaslalo obratem zpět příbramskému okresnímu soudu.

CO SE STALO V ZADNÍM POKOJI

Dne 23. ledna 1896, byli všichni zúčastnění znovu vyslechnuti. Antonie Čížková upřesnila, že 13. října 1893 ji požádala Marie Furchová, krupařka (obchodnice s obilnými produkty) a Kozlíkova tchyně, aby jí vypomohla při vážení mouky o hornických platech, „neboť v těch dnech každého měsíce mají horníci výplaty, a proto více kupují a platí." A že 14. října jí přišla pomáhat opět a Magdalena Kozlíková na ni volala, aby ji opět následovala nahoru do domu. Odpoledne, když ostatní služky už odešly, dorazil domů ze svého nového knihkupectví na náměstí Bedřich Kozlík a vyzval Antonii, aby s ním šla do zadního pokoje, kde s ní obcoval, z čehož vzešla dcera Anna.

Znovu se probíralo, že své těhotenství oznámila B. Kozlíkovi v únoru 1894. Zeptal se, jak dlouho je těhotná, a když mu řekla, že čtyři měsíce, mlčel. Dne 23. března za ním přišla do jeho obchodu a chtěla po něm peníze na cestu do Prahy, aby ani ona, ani on neměli hanbu. Domníval se, že s ním těhotná být může, proto jí dal 5 zl. s tím, že další peníze jí pošle, aby nikomu nic neříkala.

OBCHODNÍK V ÚZKÝCH

Čtyřiatřicetiletý vážený příbramský knihkupec Bedřich Kozlík byl v úzkých. Narodil se 24. září 1861 jako syn pražského měšťana Jana Kozlíka a Kláry, znovu provdané za příbramského voskaře a pozdějšího starostu města Blažeje Mixu. V Příbrami žil od dětství. Na vojně sloužil jako kadet - zástupce u 15. pluku v Krakově a Tarnopoli na západní Ukrajině. Bedřichova sestra Karolina rozená Kozlíková (1858-1943), byla manželkou příbramského lékaře MUDr. Bedřicha Heinricha a vedla tu literární, tzv. Heinrichovský, salon. Prastrýcem sourozenců Kozlíkových byl básník Julius Zeyer, který k Heinrichovým jezdíval s Jaroslavem Vrchlickým.

Bedřich Kozlík se dne 25. listopadu 1885 v Příbrami oženil s Magdalenou Furchovou (*1863), dcerou krupaře Josefa a Marie rozené Richterové. Magdalena dostala od svých rodičů nájemní dům v Plzeňské ulici č. p. 15/I a sousední nájemní dům č. p. 16/I, jehož polovinu pak připsala manželovi. Kozlíkovi si 23. dubna 1889 koupili ještě obrovský dům na Rynečku č. p. 65/III, který postavil na parcelách tří starých domů Jan Bastl před rokem 1844. V něm bydleli a další jeho byty a obchodní prostory pronajímali.

V době prvního vyšetřování případu už měl B. Kozlík čtyři děti: Bedřicha (*22. 2. 1887), Egona (*21. 10. 1889), Emila (*21. 3. 1891) a Marii (*22. 12. 1893). Jeho manželka byla tedy během jeho aférky s Antonií Čížkovou těhotná, o čemž ale při výsleších nepadlo ani slovo.

> **K obcování s Antonií neměl jsem docela žádný důvod.**

S NĚKÝM Z DOMU

Magdalena Kozlíková se o těhotenství Čížkové dozvěděla v březnu 1894 a doneslo se jí i tvrzení, že dítě čeká s někým z jejího domu. „Já to sdělila mému muži a týž mi řekl, že když jsme se v roce 1893 v jakubském termínu spolu hněvali, že s Antonií důvěrně jednal, a já jsem se také pamatovala, že jsme počátkem měsíce srpna 1893 měli s mužem jakousi nevůli a že nato chtěla Čížková ode mě ze služby vystoupit. Tenkráte totiž byl po obědě můj muž v pokoji v I. poschodí a já v přízemí; můj muž mi dříve říkal, abych k němu po obědě přišla, což já neučinila, a poslala jsem tam Antonii Čížkovou, aby ho vzbudila, a odešla jsem pryč. Když pak jsme se týž den s mužem sešli, tu mně domlouval a řekl, že toho budu litovat, a také řekla Antonie Čížková bábě Peciválové, že já jsem vina jejím těhotenstvím, že jsem ji k mému muži posílala," vypovídala před soudem.

Magdalenina matka k Antonii Čížkové vyslala porodní bábu Annu Vlasovou na výzvědy a s nabídkou, aby odjela do pražské porodnice, že se s ní pak Kozlík vyrovná, pokud se dítě narodí v náležité lhůtě. V dubnu 1894 přišla Antonie Čížková také za porodní bábou Josefou Peciválovou, matkou Furchové, která jí jejím jménem nabídla 50 zl., ale Antonie odmítla do Prahy jet. Peciválová se jí zmínila, že lidé říkají, že by to mohlo být s nějakým vojákem. Antonie jí řekla, že to dokáže Bedřichu Kozlíkovi, ten že má tři domy a že jí může jeden dát.

Pak Antonie Čížková dostala výzvu od příbramského advokáta dr. Josefa rytíře Jeschke, aby se v polovině května dostavila do jeho kanceláře. Vyptával se jí na termín porodu. Prý se v těch věcech nevyznala, proto řekla, že nejspíš v červnu 1894 a že s Kozlíkem naposledy obcovala 14. října 1893. Jeschke však opáčil, že Kozlík přiznal pouze jediné obcování s ní. Antonie mu odpověděla: „To bylo prvně a posledně, a co bylo mezi tím, to pan Kozlík nepočítá," čímž prý myslila, „což kdybych snad byla stala se těhotnou při tom, když jsem se Bedřichu Kozlíkovi bránila, než jsem ze služby od něho odešla, neboť tenkráte sice k úplnému obcování nikdy nedošlo, přec však pohlavní úd jeho přišel až k mému, nikoliv však do mého, a já následkem toho nevylučovala možnost, že bych i při tom mohla se státi těhotnou." Jeschke jí dal 20 zlatých s tím, že až se dítě narodí, má si někoho poslat pro další peníze.

Začátkem června 1894 jí dr. Jeschke oznámil, že se B. Kozlík vzdává otcovství, protože se dítě dosud nenarodilo. Antonie pak už s B. Kozlíkem nevyjednávala. Při druhé konfrontaci v lednu 1896 s dr. Jeschkem trvala Antonie Čížková na svém, on tvrdil, že o svém obcování s Kozlíkem o hornických platech začala mluvit až poté, co Bedřich Kozlík otcovství v červnu 1894 odmítl.

TŘI DNY PŘED STĚHOVÁNÍM

Bedřich Kozlík při druhém vyšetřování prohlásil, že jeho přísaha je pravá, protože s A. Čížkovou nic neměl od 5. srpna 1893. To si pamatoval proto, že to bylo asi tři dny předtím, než uplynula stěhovací lhůta (Kozlíkovi se stěhovali z přízemí do bytu v prvním patře) o svatém Jakubu. Před tímto obcováním s Antonií Čížkovou nic důvěrného neměl. Antonie po vystoupení ze služby posluhovala u profesora Jägra, který bydlel v témže domě, a přicházela do kuchyně Kozlíkových na krátký čas pouze za jejich služkami.

Potvrdil, že během říjnového stěhování do nového obchodu Antonie pomáhala v jeho domácnosti, ale on s ní tehdy nic neměl, protože byl po celý den od rána až do noci zaměstnán v novém obchodě přejímáním zboží a inventurou a jen na oběd byl doma, kde byly přítomny obě služky, Johanna Hanzlíková, která pak odešla sloužit někam do Prahy, a Marie Brožová, která se pak odstěhovala neznámo kam.

Bedřich Kozlík také řekl, že později by byl s Čížkovou neobcoval, neboť mu manželka vypravovala, že ji jednou ke konci srpna 1893 přistihla sedět potmě na kanapi na chodbě s vojákem a ač ji volala, Antonie se jí neozvala, dokud si na ni neposvítila. „A já bych se byl také báti musel s ní obcovat, aby snad něco nesváděla na mě, co by měla s vojákem, a pak byla Čížková churavá a já bych se báti musel, abych nějakou chorobu do rodiny, vlastně na děti nezanesl, kteroužto chorobu Čížková dříve neměla. A když se dítě nenarodilo koncem května nebo začátkem června, není mnou vykonaná přísaha křivou, nýbrž pravdivou.“ Při druhém vyšetřování dodal: „K obcování s Antonií dne 14. října 1894 neměl jsem docela žádný důvod a věděla o tom moje manželka, že to Antonie Čížková na mě svádí.“

S KOZLÍKEM VŮBEC NEBYLA

Magdalena Kozlíková připustila, že u nich Antonie 14. října 1893 při stěhování obchodu posluhovala a že B. Kozlík odešel z obchodu po poledni domů k obědu, ale že se do obchodu zase brzy vrátil. Služka Johanna Hanzlíková jí řekla, že pan Kozlík po obědě skutečně trochu spal, ale že ho asi po půl hodině budila sama a že u něj Antonie Čížková nebyla.

Pak M. Kozlíková vypověděla, že na konci srpna nebo začátkem září 1893 přistihla Antonii, jak se chová důvěrně k jednomu vojákovi, který byl jako „burš“ zaměstnán u plukovníka ubytovaného v domě Kozlíkových a bydlel také u nich. „Jelikož Čížková nebyla úplně ani zdráva a kromě toho přistihnutí jí s vojákem mě netěšilo, tu dala jsem ji pryč, což jsem dříve učiniti nechtěla, ačkoliv Čížková o to žádala.“

Antonie tvrdila, že není pravda, že Bedřich Kozlík 14. října po obědě spal, protože měl mnoho práce. Služka Hanzlíková právě po obědě odnášela koš do krámu na náměstí. Děti Kozlíkových byly v novém krámu, a tak zůstala s Bedřichem Kozlíkem sama doma. Antonie také popřela tvrzení Magdaleny Kozlíkové o vojákovi na kanapi a uvedla, že už v listopadu 1893 řekla dvěma známým, že je těhotná s Bedřichem Kozlíkem od obcování v říjnu 1893.

Bylo jasné, že pokud spolu obcovali začátkem srpna, dítě by se narodilo mezi koncem dubna a polovinou května. Jeschke potvrdil, že ho Bedřich Kozlík poprvé navštívil 1. května 1894, uvedl jako datum obcování 6., 7. nebo 8. srpna 1893, a žádal, aby to s Antonií urovnal, aby to nepřišlo mezi lidi. Jeschke stanovil konec zákonné kritické lhůty možného porodu do začátku června 1894. Když Antonie Čížková v této lhůtě neporodila a Kozlík se vzdal otcovství, přišla prý s údajem posledního obcování dne 14. října 1893, což vyplynulo i z výslechů dalších svědků. Státní zastupitelství tedy 3. února 1896 Antonii Čížkové napsalo, že neshledalo příčinu, aby byl Bedřich Kozlík pro zločin podvodu složením křivé přísahy stíhán. Antonie Čížková pak ještě zaslala c. k. královskému vrchnímu zemskému soudu v Praze žádost „k příhodnému opatření“, avšak ministerstvo práv ve Vídni dne 8. dubna 1896 nařídilo okresnímu soudu v Příbrami, aby ji Antonii vrátil, protože „vrchnímu zemskému soudu nevidělo se v žádosti té něčeho zaříditi.“

O rok později se Kozlíkovým narodila dcera Julie, která zemřela v dětském věku. Posledním dítětem Kozlíkových byla Klára (*1904). Bedřich Kozlík zřejmě přenechal práci v obchodě svým synům a dal se jako úředník do služeb příbramské městské spořitelny, v jejímž domě na náměstí č. p. 118/I s rodinou i bydlel a kde 9. května 1906 zemřel na ochrnutí srdce.

VE FINANČNÍ TÍSNI PRODÁVÁ DOMY

Magdalena a všech pět Kozlíkových dětí získaly v říjnu 1909 příbramské domovské právo. Rodině zřejmě chyběly peníze, a tak byl před rokem 1921 prodán jak dům na Rynečku V. Jedlanovi, tak dům č. p. 16/I Podlahovým. Magdalena Kozlíková bydlela se svými dětmi Emilem, Bedřichem a Klárou a služebnou Františkou Nedbalovou (*1886) ve svém domě č. p. 15/I v Plzeňské ulici a další byty v něm pronajímala. Dcera Marie se v srpnu 1922 provdala za ing. Oldřicha Kačírka, který pracoval v železárnách v Komárově. V roce 1936 žila v Košířích, po roce 1944 ze zdejších pramenů mizí. O dalších osudech dcery Kláry Kozlíkové se zatím nepodařilo nic zjistit.

Všichni tři synové se vyučili knihkupci. Egon pracoval nějaký čas v Praze, odkud se vrátil do rodinného knihkupectví na rynku v Příbrami a 11. října 1917 zemřel jako svobodný v domě své matky na tuberkulózu. Emil žil také s matkou a zemřel jako svobodný dne 22. října 1933 ve zdejší nemocnici na srdeční vadu. Nejstarší syn Bedřich Kozlík pracoval jako účetní úředník příbramské městské spořitelny a po smrti obou bratrů převzal knihkupectví. Jeho matka prodala zřejmě v roce 1933 i svůj poslední dům č. p. 15/I v Plzeňské ulici. Bedřich se oženil s dlouholetou matčinou služebnou Františkou Nedbalovou. Manželé se odstěhovali i s matkou do nájmu k tetě Heinrichové v č. p. 164/II v tehdejší Zeyerově ulici. Magdalena Kozlíková tam zemřela 30. května 1939 na slabost srdce. Smutný osud rodiny Kozlíkových se završil, když se Bedřich a jeho manželka Františka zapojili do protifašistického odboje a 13. listopadu 1943 byli v Příbrami zatčeni. Za přechovávání osob Říši nepřátelských byli popraveni na Pankráci dne 28. dubna 1944. Potomky ani domy nezanechali žádné.

■ **Věra Smolová**
SOA v Praze – SOkA Příbram

KALENDÁRIUM

1. září 1971

Tajemník ÚV KSČ Josef Kempný navštívil Příbram a mj. sfáral na 23. patro šachty 19.

3. září 1921

Do zdejší hudební školy se k novému školnímu roku přihlásilo celkem 193 žáků.

4. září 1941

Příbramské kulturní spolky společně uspořádaly Dvořákův večer, čímž zahájily sezonu oslav stého výročí narození A. Dvořáka.

8. září 1841

Narodil se v Nelahozevsi Antonín Dvořák, hudební skladatel a příznivec Příbramska.

12. září 1901

Narodil se v Příbrami Oldřich Mrkvička, fotograf našeho města a pokračovatel díla svého otce.

15. září 1931

Z pojízdného zvěřince zábavního podniku Lunapark, který právě dlel v Příbrami, utekl lev, naštěstí byl záhy nalákán zpět do klece.

19. září 1801

Zemřel Jan Antonín Alis, hormistr a huťmistr.

28. září 1881

Příbramský pohřební a podporující se spolek Kovkop daroval kostelu sv. Vojtěcha na Březových Horách křížek a dvě svítilny.

30. září 1971

V příbramském estrádním sále odehrál dvě vystoupení Waldemar Matuška za doprovodu Orchestru Václava Hybše.

30. září 1991

Byl slavnostně vytěžen poslední vůz rudy na šachtě č. 19.

■ **Daniel Doležal**
Státní oblastní archiv v Praze

Příbram prodává pozemky pro obytnou výstavbu a nabízí startovací byty

Město Příbram zveřejnilo záměr prodat dvě nemovitosti formou výběrového řízení (obálková metoda). V prvním případě jde o pozemek p. č. 3823 o výměře 9022 m², který je v katastru nemovitostí veden jako orná půda. Pozemek se nachází v lokalitě U Hvězdárny v Příbrami II a není zasíťován. Podle územního plánu města je vymezen v ploše smíšené obytné - bydlení městské. Pro rozvojovou lokalitu U Hvězdárny byla zpracována urbanistická studie, která řeší bytovou zástavbu území rodinnými domy. Pozemek je předmětem pachtovní smlouvy, která byla uzavřena mezi městem Příbram a Zemědělským družstvem Sádek. Dále je předmětem smlouvy o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene, která byla uzavřena mezi městem Příbram a společností ČEZ Distribuce. Kupující převezme práva a povinnosti plynoucí z těchto smluv. Minimální kupní cena činí 1441 korun za metr čtvereční.

Město dále prodává pozemek p. č. 2738/1 o výměře 1308 m². Plocha se nachází v oblasti označované jako Březohorský pahorek, je svažitá a v minulosti byla využita jako skládka vytěženého materiálu z důlní činnosti (jedná se o vrstvu kamení na pozemku). Nemovitost je vedena jako lesní pozemek a podle územního plánu města se nachází v ploše určené k zástavbě individuální občanskou výstavbou. Pozemek je předmětem smlouvy o pronájmu nemovitého majetku, která byla uzavřena mezi městem Příbram a společností Městské lesy Příbram. Minimální kupní cena činí 1440 korun za metr čtvereční.

Závazné nabídky je třeba doručit nejpozději do 6. září 2021 do 16.00 na adresu Městského úřadu Příbram. Podrobnosti naleznete na úřední desce edeska.pribram.eu/eDeska.

Město Příbram také pronajme startovací byt č. 3 v Příbrami IV, Čs. armády čp. 5 o velikosti 1+0 (33,23 m²). Dále je nabízen startovací byt č. 18 v Příbrami VI, U Dolu Anna čp. 26 o dispozici 2+0 (48,29 m²). Cena za pronájem startovacích bytů činí 60 Kč/m²/měsíčně. Byty se pronajímají podle platné směrnice Pravidla pro pronájem a směnu bytů ve vlastnictví města Příbram, která je k dispozici na stránkách města Příbram, resp. Městské realitní kanceláře. Přihláška do výběrového řízení na startovací byt je součástí záměru k pronájmu, který je zveřejněn na úřední desce města Příbram.

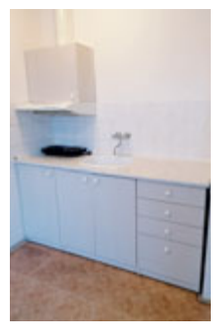

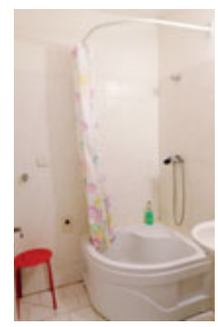

Startovací byt v Čs. armády 5

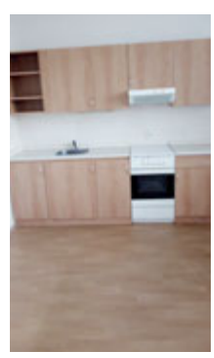

Startovací byt U Dolu Anna 26

POMŮCKY: ENATA, KYRYS, VAS, EDEL, LOHE	SUŠENKA	SVĚTADÍL	1.DÍL TAJENKY	❖	SLOVEN. JESTLIŽE	OBVODOVÁ ČÁST KOLA	VÝPRAVNÝ BÁSNÍK	4.DÍL TAJENKY	❖	DOVEDNOST	ZVRAT	3.DÍL TAJENKY	STAROŘECKÁ POHŘEBNÍ OBĚŤ	ČÁST BRNĚNÍ
KLUB ANGAŽ. NESTRANÍKŮ				AROMATICKÝ UHLOVODÍK					ASIJEC					
TRUMFY				VŮDCE / MODEL CITROENU					BUDOVY S MLECÍM ZAŘÍZENÍM / HRDINSKÁ BÁSEŇ					
ANGLICKY POLIBEK					ANGL. PĚT / NELÉTAVÝ PTÁK					ZABÍJAČKOVÁ POCHOUTKA				
ZN. ŽVÝKAČEK						PLÁŠTĚNKA / PÍSEŇ				BYLINY VONICÍ PO MENTOLU / ZKR. ATMOSFÉRY				
❖	SPZ HRADCE KRÁLOVÉ	ČÍTAL (JELEN) / BARVIVO NA VEJCE					SPZ OKRESU HODONÍN				CÉVA (MED.) / KŘIK			
UDĚLÁNO							ČEPEL / HORA PRAŽSKÉ PLOŠINY						VYTAHOVAT DO VÝŠKY	MLÉČNÝ CUKR
NÁZEV HLÁSKY Q				UMÍNĚNÝ ZÁPOR / NÁŠ PĚVEC				OBRÁCENĚ	NÁŠ FILM. REŽISÉR / AMER. HEREC (1949-)					
NĚM. SÍDLO					NÁPOJ Z VODY A RUMU / TROFEJ INDIÁNŮ					KAZ NA VÝROBKU / BEDNA				
❖	VAJEČNÁ BUŇKA	ČESKÁ POLITICKÁ STRANA / NÁŠ SBORMISTR				SLANINA / ZAKVÍLENÍ (ŘÍDČ)					❖	INIC. HERCE KRATINY / STAROST		
OKRESNÍ MUZEUM (ZKR.)			RUSKÝ FILM. REŽISÉR (NIKOLAJ, 1902-1976) / COŽPAK				PLOŠNÉ MÍRY / OBYVATEL AONIE				HASIT ŽÍZEŇ / CIZÍ MUŽSKÉ JMÉNO			
2.DÍL TAJENKY														
UZLOVÝ TELEFONNÍ OBVOD (ZKRATKA)				HEJSEK (ZAST.)					SLOTA					
MĚKKÝŠ				DOCELA					ŽENSKÉ JMÉNO (17.5.)					

Vážení čtenáři, přinášíme vám pranostiku na měsíc září. Tajenka ze zpravodaje č. 7/2021: O svatém Augustinu léto opouští krajinu. Knihu vyhrává Milana Brucknerová. Blahopřejeme. Kniha je připravena v redakci k vyzvednutí.

Vyluštěnou tajenku můžete poslat e-mailem na adresu: kahan@pribram.eu. Čtenář/ka, jehož/jejíž správně vyluštěná tajenka bude doručena jako osmá v pořadí, od nás dostane pěknou knihu.

JEDNACÍ SÁL ZM, NÁM. TGM 121

13. 9. 16.00	Zasedání Zastupitelstva města Příbram
20. 9. 9.00–18.00	Veletrh středních škol

DVOŘÁKOVO NÁBŘEŽÍ

7. a 21. 8. 8.00–12.00	Farmářské trhy
4. a 18. 9. 8.00–12.00	Farmářské trhy

NÁMĚSTÍ 17. LISTOPADU

17. 9. 13.00–18.00	Svátek seniorů

DIVADLO A. DVOŘÁKA – VELKÁ SCÉNA

1. 9. 19.00	Klánští – koncert virtuosů
8. 9. 19.00	Slavnostní koncert k 180. výročí narození A. Dvořáka
10. 9. 19.00	Špinavý obchod
13. 9. 19.00	Babička
16. 9. 19.00	4TET
17. 9. 19.00	Koncert filmové hudby
21. 9. 19.00	Koncert skupiny Katapult – Nostalgia Tour
23. 9. 19.00	Smích zakázán
24. 9. 19.00	Smrt mu sluší
27. 9. 19.00	Osm eur za hodinu
29. 9. 19.00	Přišel na večeři

DIVADLO A. DVOŘÁKA – MALÁ SCÉNA

7. 9. 19.00	Chleba s máslem
9. 9. 19.00	Chleba s máslem
15. 9. 19.00	Třicet devět stupňů
19. 9. 17.00	Vinnetou
20. 9. 19.00	Druhá strana kulis
21. 9. 19.00	Splašené nůžky
23. 9. 19.00	Zahraj to znovu, Same

DIVADLO A. DVOŘÁKA – ESTRÁDNÍ SÁL

20. 8. 20.00	Oldies party – Zlatá 90. léta
11. a 12. 9.	Výstava Nože 2021 – 30. ročník
24. 9. 20.00	Koncert skupiny Harlej

DIVADLO A. DVOŘÁKA – D-KLUB

15. 9. 19.00	Renata Drösler
30. 9. 19.00	Kavárna U Nulté hodiny s Yvettou Blanarovičovou

DIVADLO A. DVOŘÁKA A OKOLÍ

29. 8. 9.00	Divadlo patří dětem

KINO PŘÍBRAM

19. 8. 16.30	Tlapková patrola ve filmu
19. 8. 20.00	Reminiscence
22. 8. 16.30	Gump – Pes, který naučil lidi žít
22. 8. 20.00	Večírek
24. 8. 16.00	Matky
24. 8. 19.00	Prvok, Šampón, Tečka a Karel
25. 8. 19.00	Temný dům
26. 8. 19.00	Zátopek
27. 8. 17.00	Dračí země
27. 8. 20.00	Candyman
28. 8. 16.00	Ainbo: Hrdinka pralesa
28. 8. 19.00	Zátopek
30. 8. 19.00	Prvok, Šampón, Tečka a Karel

JUNIOR KLUB

20. 8. 18.30	Soul Sisters
28. 8. 21.00	DJ LuDJek
1. 9. 16.00	Karneval – animační program
4. 9. 16.00	Oslava 1. narozenin Junior klubu
10. 9. 21.00	The Atavists – koncert
11. 9. 19.00	Midnight scream – DJ´S Night
15. 9. 19.00	Vandráci v Příbrami – přednáška
17. 9. 19.00	Nástroj snahy – koncert Nástroj snahy
22. 9. 18.00	Noc literatury
29. 9. 19.00	Marek Holeček – Nebeská past... – přednáška

KNIHOVNA JANA DRDY

26. 8. 16.00	Putování po Příbramském potoce s Věrou Smolovou
6. 9. 16.30	Setkání genealogů
12. 9. 8.00–9.30	Dvořákova Vysoká. Tur. pochod
14. 9. 8.45	Pojďte s námi do Březnice. Výlet s klubem HP
14. 9. 17.00	Dějiny umění: Abstrakce
21. 9. 8.30; 10.00	Bookstart/S knížkou do života
30. 9. 16.00	Do hornické chalupy. Komentovaná vycházka s historičkou Lenkou Blažkovou

LETNÍ KINO – PROMÍTÁNÍ

17. 8. 21.00	Bábovky
20. 8. 21.00	Frčíme
31. 8. 21.00	Obecná škola

LETNÍ KINO – KONCERTY, DIVADLO

21. 8.	Viktor Sheen
25. 9.	Letňák Fest

LESNÍ DIVADLO SKALKA V PODLESÍ

24. 8. 20.00	Caveman
25. 8. 20.00	Cavewoman
27. 8. 19.00	Desperate women cabaret
30. 8. 20.00	Balada pro banditu
5. 9. 17.00	Princové jsou na draka

SBOR MISTRA JAKOUBKA ZE STŘÍBRA

3. 9. 17.00	46. Příbramský huntík Zdeňka Hejkrlíka

RESTAURACE ORLOV

4. 9. 13.00	46. Příbramský huntík Zdeňka Hejkrlíka

SVATÁ HORA

2. 5.–3. 10.	Varhanní půlhodinka (každou neděli od 14.00)
21. 8. 11.00	Prohlídka věžních hodin s restaurátorem
11. 9. 10.00	Příbramská svatohorská šalmaj
11. 9. 8.30	Běh hasičů do Svatohorských schodů
18. 9. 10.00	Svatohorský Downtown

HUDEBNÍ FESTIVAL A. DVOŘÁKA

28. 8. 19.00	Barocco sempre giovane a Pavel Svoboda (Svatá Hora)
1. 9. 19.00	Klánští – koncert virtuosů (Divadlo A. Dvořáka)
8. 9. 19.00	Slavnostní koncert ke 180. výročí narození A. Dvořáka (Divadlo A. Dvořáka)
10. 9. 19.00	Martina Kociánová a Kateřina Englichová (repre sál MěÚ Březnice)
11. 9. 14.00	Terezie Fialová a Jiří Bárta – Benefiční koncert pro vilu Rusalka (Vysoká u Příbramě)
12. 9. 19.00	Koncert Laureátů: Lucie Kaňková, Marie Svobodová a Ludmila Juránková (Památník A. Dvořáka)
14. 9. 19.00	A. Dvořák a jeho vliv na americkou hudbu: Debashish Chaudhuri a Jana Chaudhuri (Památník A. Dvořáka)
18. 9. 19.00	Karel Dohnal a Smyčcové trio České filharmonie (Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Třebsku)
24. 9.	Den s A. Dvořákem – celodenní doprovodný program zahrnující cca 15 koncertů a akcí věnovaných široké veřejnosti
25. 9. 19.00	Zemlinského kvarteto (GFD)
27. 9. 19.00	Unique Quartet (Dům Natura)
30. 9. 19.00	Pražští komorní sólisté (Zámek Dobříš)
12.10. 19.00	Slavnostní závěr: Lenka Máčiková Kusendová, Ondrej Šaling, Moravská filharmonie Olomouc, Jakub Klecker – dirigent (Divadlo A. Dvořáka)

SPORTOVNÍ HALA

9. 9.	Koncert Bonnie Tyler

AREÁL NOVÝ RYBNÍK

28. 8. 10.00–18.00	Piknik na Nováku
29. 8. 15.00	Hudební odpoledne na Nováku v bistru Sezam
30. 8. 15.00	Stihl Timbersports Czech cup 2021
25. 9. 14.00–17.00	Letňák Fest u Sezam bistra

POJISTKA CLUB

20. 8.	Mustaffa & Sheriff
10. 9.	Souboj středních škol
17. 9.	Pojistka Narozeniny
18. 9.	Svatohorský Downtown Afterparty

BRDSKÝ BĚŽECKÝ POHÁR

21. 8.	Běh krajem J. J. Ryby
29. 8.	Karlštejnská 9
4. 9.	Příbramský půlmaraton
11. 9.	Běh Kovohutěmi

KOMENTOVANÁ VYCHÁZKA DO SRDCE BRD

21. 8. 9.45–17.00	Sraz v Kozičíně u turistického přístřešku, provede botanička Zita Červenková

inzerce

PRO PRODEJNU PŘÍBRAM HLEDÁME

PRODAVAČ/KA

28 000 Kč

MZDA PO 3. ROCE

35 HOD./TÝDEN

ZÁSTUPCE MANAŽERA PRODEJNY (M/Ž)

50 000 Kč

MZDA PO 3. ROCE

Přihlaste se na

kariera.lidl.cz

Divadlo
A. Dvořáka Příbram

POZVÁNKA
NA PREMIÉRU

Přišel na večeři

středa 29. září 2021 | 19:00

Velká scéna Divadla A. Dvořáka Příbram

divadlopribram.eu

Inscenace vznikla za podpory
Středočeského kraje a MK ČR.

MĚSTO PŘÍBRAM